

A BEVÁNDORLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

327 East 13th Street

New York City

Előfizetési díj:

Egész évre New Yorkban \$3.00

A vidéken 2.50

Egyes szám ..... 3c.

MEGJELEN KÉTSZER HETENKINT: KEDDEN ÉS
PÉNTEKEN.

Szerkesztő: SINGER MIHÁLY.

Editorial Rooms:

327 East 13th Street

New York City

Subscription:

Per annum, in N. Y. City \$3.00

United States and Canada 2.50

Single copy ..... 3 cts

Entered as second-class matter January 3, 1905, at the Post Office at New York, N. Y., under the act of Congress of March 3, 1879

IV. Évfolyam. 73. szám. NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG, Pa., 1907. SZERTEMBER 10-én IV. Year. No. 73.

MAGYARORSZÁG JÖVŐJE.

SOMLYÓ ARNOLD GAZDASÁGI TERVEL.

Lapunknak augusztus 30-iki számában „Hazánk gazdasági újjászületése” cím alatt vezércikket írtunk, amelyben Somlyó Arnold new yorki honfitársunk eszméjére hívtuk fel a magyar kormány és a magyarországi sajtó figyelmét.

Somlyó ur, amint ezt az említett cikkben fejtegettük, amerikai vállalkozókat óhajt arra buzdítani, hogy Magyarországon ipart teremtsenek, illetve hogy szülőhazánkban gyárakat létesítsenek. Mi ezt az eszmét magunkévá tettük, mert végrehajtását nemcsak lehetségesnek, de valószínűnek tartjuk. Ha a magyar kormány, mely még csak nemrég idegen tőkének behozataláért könyörgött, az eszmét kedvezően fogadja s az amerikai vállalkozóknak működésük kifejtésére a magyar törvények keretén belül szabad kezet biztosít, akkor az, amit ez idő szerint egyesek talán hazafias ábrándnak néznek, egy éven belül gyakorlati valósággá fog válni.

Somlyó Arnold ur az ő eszméje dolgában a következőket írja lapunknak:

Az, amit Magyarország ipari fejlesztése körül tervezek, annyira messzeható gazdasági és közművelődési következményeiben, hogy csakis a részletek teljes és áttekinthető bemutatása győzhetne meg mindenkit a terv keresztülvihetőségéről. A terv körvonalai, ha az általánosságra nézve nem is bírnának meggyőző erővel, mégis alkalmasak legalább arra, hogy az érdeklődést felkeltsék, mely azután Magyarország nemzeti jólétét ezéltől e fontos kérdésnek megvitatásához és megértéséhez vezet.

Szerkesztő ur a tervemet fejtegető cikkében felemlítette, hogy Kossuth kereskedelmi miniszter milyen lelkes szavakban ecsetelte Magyarország természetes gazdasági forrásait, amikor az angol tőkének megnyitni akarta az ország kapuit.

Tény azonban, hogy egyedül a tőke koránsem volna elégséges Magyarország gyári iparának felépítésére. Most is elég gyár van Magyarországon üzemben s habár e gyárak bőségesen vannak ellátva tőkével, alig fedezik a költségeket. A baj okát abban kell keresnünk, hogy nem alkalmazzák az ipari

kereskedelmi gazdaságnak előrehaladt elveit, amelyeknek híjján napjainkban vállalkozások alig bírnak boldogulni. Az üzleti problémák gyakorlati megoldása mindenképpől szakértőket és keményen gondolkozó férfiakat igényel a gyártás minden ágában, az üzlet minden osztályában. Mindaddig, míg Magyarország gyárosai az állami szubvenziót és a gomblyukjaikba tűzött tulipán tekintik legnagyobb befektetésüknek, mindaddig alig fognak a külföld gyárosaival versenyezhetni, alig fognak termékeik számára piacot teremthetni.

A hazai kereskedők a hazai gyártmányokat a tulipán védjegy daczára csak az esetre fogják előnyben részesíteni, ha ezek a gyártmányok minőség és ár dolgában megállják a helyüket a külföldi gyártmányok mellett.

Ha Magyarország szükségli — Kossuth Ferencz szerint — a külföldi tőkét, akkor éppoly mértékben szükségli az amerikai gyári rendszert, az amerikai munkatarkító gépeket, a tudását annak, hogy a munkának termelő képességét miképp lehet hatványozni s a termelés költségeit miképp lehet leszállítani. Szükségli annak tudását, hogy az áruba becsajjtás gépezetét miképp kell modern alapokra fektetni, miképp kell javítani más népek javított rendszerén. Szóval szükségli tudását annak, hogy a gazdasági életben nem *tegnapi*, hanem *holnapi* módszereket kell alkalmazni.

Ezzel a tudással lettek az Egyesült Államok a világ legnagyobb iparállamává, ez a tudás magyarázza meg azt, hogy az Egyesült Államok kivitele 1906-ban *ezerhét-száznegyvenhárom millió*, 864 ezer, 500 dollárra rughatott, 223 millió dollárral többre, mint 1905-ben.

Az én tervem az, hogy Magyarország iparának fejlesztésére nem egyedül amerikai tőkét biztosítsak, de biztosítsam számára az amerikai ésszt és az amerikai gyakorlati tapasztalatot, amely egyedül alkalmas arra, hogy szétmorzsolja azokat a hagyományokat, amelyek eddigelé lehetetlenné tették, vagy legalább is késleltették Magyarország kereskedelmi haladását.

Százával hevernek az Egyesült Államokban a dollároknak milliói, várva a gyümölcsöző befektetést. Naponta alakulnak pénzcsoportok, hogy a heverő tőke számára teret keressenek jövedelmező munkára. Milliókat fognak a Fülöp-szigeteken, Cubán és Portoricón félművelt néptörzsek között vasuti, bányászati és ipari vállalatokba fektetni. Csak nemrég alakult kétszáz millió dollárral egy részvényársaság a congói bányák kiaknázására. S a belga király egyedül azért, hogy megengedte a kísérletezést, több millió dollárnyi amerikai pénzt vágott zsebre.

Sok ilyen befektetés alig fog hasznót hatni a közeljövőben, de az amerikai szivesen lemond a mai haszonról, ha a holnap anná szebb gyümölcsöket ígér neki.

Kérdem most már, hogy mindazzal az amerikai pénzzel, amely befektetésre vár, miért ne lehessen társaságot létesíteni Magyarország természetes gazdasági forrásainak kiaknázására, gyári iparának kiterjesztésére, mikor a magyar kormány az ő erkölcsi támogatásával már a kezdetben is biztosítja a sikert?

A pénzt hamarosan lehetne összehozni. Még csak nemrég érdekes beszélgetést folytattam ebben az ügyben Burdett urral, az Egyesült Államok gyárosai nemzeti szövetségének vezérigazgatójával. Figyelmét felhívtam a szokatlan alkalomra, amelyet Magyarország nagy ipari vállalatok létesítésére nyújt, kimutattam, hogy a nyers terméket Magyarországon sokkal olcsóbban kaphatják mint itt, hogy a munkabérek között is volna különbség még akkor is, ha amerikai mérték szerint fizetnének, hogy az időleges adómentesség s az államvasutakon való kedvezményes teherszállítás mennyiben segítené őket abban, hogy az európai piacokon Magyarországon előállított árukkal nagy hasznokat érjenek el.

Burdett ur könnyen keresztülvihetőnek találja egy 50 vagy 100 millió dollárnyi alaptőkével rendelkező ilyenmü társaságnak létesítését s megígérte, hogy a szövetség tagjainak érdeklődését az eszme iránt felhívja.

Tervem sok mindent felölel, amit egy cikk keretében felsorolni nem lehet. De a terv

THE DOLLAR SAVINGS & TRUST COMPANY magyar osztálya YOUNGSTOWN, O.,

Vagyon \$9.500.000. Pénz a világ minden részébe gyorsan, olcsón és pontosan. Pénzbetétek után 4 százalék kamatot fizet.

Üzletvezető: Burger & Lajos.

KÉRDŐÍV.

megvalósításával nemcsak amerikai pénz vándorolna Magyarországra, amely ott sok ezer embernek megélhetést biztosítana, de vele együtt elvándorolna Magyarországra az amerikai szakértői és vállalkozói szellem, az amerikai teremtő ész, mely gyakorlati módszerek alkalmazásával helyet biztosítana Magyarországnak az iparállamok sorában, mely nevelné és becsültté tenné a munkást s véget vetne abbeli vágyának, hogy otthagya szülőhazáját.

Ez az én tervem dióhéjban. Ha az első tekintetre ábrándosnak tetszenék is, a valószínűségben nem az. Megvalósítható. Akarjon a magyar kormány és meglesz. Csak erkölcsi támogatására van szükség. Ha erről a támogatásról biztosítanak, az amerikai gyárosok szövetsége hamarosan előteremti a tőkét meg az ésszt, amely a tervet átváltoztatja Magyarországra gazdasági jövőjének alapjává.

Ezt írja Somlyó ur. Fejtegetései megérdemlik, hogy a magyar kormány s a magyarországi sajtó komolyan foglalkozzanak velük. Ha más nem, akkor a Magyarországot létkérdésében fenyegető kivándorlás kell hogy közelebb hozza a kormányt a fenébb fejtegetett eszméhez, amelynek megvalósítása iránt kísérletet tenni, egy-két lépést kockáztatni kötelesség.

ISMÉT ITTHON.

A bevándorlási bizottság hazakerült.

Pénteken érkezett vissza a bizottság, amelyet az Egyesült Államok kongresszusa az egyes európai államokba kiküldött a bevándorlási illetve a kivándorlási kérdés tanulmányozására.

A bizottság azonnal hozzájárul jelentésének kidolgozásához, amelytől a bevándorlás kérdésének kielégítő megoldását várják. Pedig, ha csupán azt jelentik, amit Dillingham szenátor, a bizottság elnöke, egy újságírónak mondott, nem jelentenek semmi újat. Dillingham ugyanis azt mondja, hogy azt tapasztalta, hogy az európai államok kormányai nem látják szívesen az illető államokból való kivándorlást.

Hát ezért bizony kár volt Európába fáradni, mert ezelőtt is csak meghibbant elméjű emberek állíthatták azt, hogy bármely **Kormány elősegítene az országát pusztulásal fenyegető vérvesztéséget.**

Azt is mondja a bölcs szenátor, hogy módot akarnak találni a gonosztevők bevándorlásának megakadályozására. Ezt a módot nem Európában, hanem az amerikai törvényhozásban kell keresniök, amely különben a bevándorlási törvényekben már régebben intézkedett az Amerikát látogató gonosztevőkről.

Bennünk Dillingham szenátor fejtegetései azt a benyomást keltik, mintha a vajdó hegyek megint csak a közmondásos egérkét szülték volna.

SZIVTELENSÉG.

Leányunk szeszélye emberhalált okoz.

Ohio állambeli Cincinnatiából egy dolgot jelentenek, mely a női szívnek undorító elvadásáról tesz bizonyosságot.

Brebberman Vilmos a Little Miami folyóban fürdött és fürdés közben görcsöket kapott, melyek életét veszélyeztették. Kiáltására egy Vogel nevű barátja segítségére akart sietni s megkért egy Mabel Richmond nevű leányt, aki csónakjából nézte a fuldok-

Hogy a kivándorlást megszüntethesse, tudnia kell a magyar kormánynak, hogy a magyarok százezei miért vándoroltak ki Amerikába. Kérjük tehát lapunk olvasóit, hogy az alábbi kérdőívet töltsék ki, vágják ki s azután küldjék be nekünk. Czim: A BEVÁNDORLÓ, 327 East 13th street, NEW YORK.

Mi a neve? .....

Hol született és mikor? .....

Van-e családja, hány gyermeke? .....

Mivel foglalkozott odahaza és hol? .....

Mikor vándorolt ki? .....

Miért vándorolt ki? .....

Maga vette-e a hajójegyet vagy önnek küldték? .....

Családját otthon hagyta vagy magával hozta? .....

Hol lakik Amerikában? .....

Mivel foglalkozik? .....

Mennyit keres naponta? .....

Küldött-e pénzt haza? .....

Van-e földje, háza vagy bármi vagyona odahaza? .....

Mily körülmények között menne vissza Magyarországra? .....

.....

Van-e háza vagy gazdasága Amerikában? .....

lónak vergődését, adná neki kölcsön a csónakot. A leány erre hajlandónak is nyilatkozott, de előbb lefényképezni akarta a fuldoklót, mert, így mondá, gyűjteményében még ilyen fénykép nincsen.

A fénykép elkészült s Vogel barátjának megmentésére sietett. Elkésett, mert közben a szerencsétlen fiatal ember alámerült

LEFOKOZTÁK.

Magyar tiszta a Kossuth-nótát énekelte.

Egy szombaton beérkezett kábelsürgöny szerint egy Balázs nevű katonatiszt, a Szedgen állomásozó 46. gyalogezred hadnagya **RETTEGETES** büntetést vetemedett. A Kossuth-nótát énekelte. Ezért azután megfosztották katonai rangjától.

Igazuk volt. Magyar érzelmű katonának nincsen helye a közös tisztikarban. De mikor lesz már magyar hadseregünk, amelyben a magyar katonának szabad lesz magyarnak is lennie?

CSENDÉLET.

Utások kirabolják a vonatot.

Nebraska állambeli Omahából jelentik, hogy a Rocky Mountain Limited nevű gyorsvonat utasainak épséggel sem volt kellemes kalandjuk a minap.

A vonat alig hagyta el Murock állomást, mikor négy utas előrántotta revolverét. Ketten a vasuti személyzetet bénították meg revolvereikkel, a másik kettő pedig kocsiról kocsira járt és udvarias hajlongások közt elszedte az utitársak ékszereit és pénzét.

Mikor aztán befejezték működésüket, az egyik rabló beszédet intézett az utasokhoz a földi dolgok mulandóságáról s azután mind a négyen leugrottak a vonatról.

MAGYAR ÜGYVÉD

akit a Bevándorló szerkesztője is melegen ajánl s aki több éven át ügyvédeskedett

A VIDEKEN

óhajtana a magyarok között letelepedni. Bankárok, hajójegyiroda tulajdonosok, egyleti tisztviselők, akik bírnának egy derék, lelkiismeretes amerikai magyar ügyvédnek a letelepedésre alkalmas, magyarul tudó vidéket ajánlani, szíveskedjenek ebbeli ajánlataikat következőleg czimezni:

A BEVÁNDORLÓ, 327 East 13 Str.,
New York.

HUNFALVY HUGÓ

Hites ügyvéd és jogtanácsos, közjegyzői

— — hivatal. — —

Iroda a főpostával szemben.

231 BROADWAY NEW YORK City.

THE RISING SUN
BREWING CO.

Csehországi módon készülő sör
A legválogatottabb arany árpából, malátából
és mézharmatos cseh komlóból főzik.

FELTÉTLENUL JOBB BÁRMILY

IMPORTALT SÖRNEL

ELIZABETH, N. J.

Magyarok Amerikában

MEGINT A SZÁZ DOLLÁR.

Kovács Lajos plébános nyilatkozik.

Kovács Lajos new yorki magyar plébános úrtól vettünk egy nyilatkozatot. A nyilatkozatot természetesen szó szerint közöljük, de a benne foglalt személyes dolgokért époly természetesen a lelkész urra rhuázzuk a felelősséget. A nyilatkozat ekkép hangzik: A „Bevándorló“ t. Szerkesztőségének,

New York.

A „Bevándorló“ e hó 3-iki számában „Keresik a száz dollárt“ cím alatt megjelent az én ez év márczisi hó 1-én kelt s a Bevándorlóhoz címzett levelem, amelyben kijelentettem, hogy ama tudósítást, mely egy temesvári lapban az én new yorki beiktatásomat írta le, nem én írtam s melyben egyttal száz dollár fizetésére jelenttem ki magamat hajlandónak az esetre, ha valaki bebizonyítja, hogy én írtam azt a tudósítást magamról annak a temesvári lapnak.

A Bevándorlónak ugyancsak e hó 3-iki száma az én levelemon kívül közli Szvergyán Péter, 160 East 3 st., nyílt levelét. Itt megjegyzem, hogy Domnule Petru Szvergyánt ez évi husvét hétfőjén tartott egyházközségi gyűlésen az egyháztanácsosok titkos szavazás útján saját *kebelükéből kigolyózták* — bár ez az én befolyásom nélkül történt — magyarán mondva nem akartak vele egy levegőt szivni. Szvergyán Péter *oláh honfitárs*, aki mind e mai napig nem hogy magyarul írni vagy ezikkezni nem tud, de még magyarul tisztességesen nem is képes beszélni, az állítja, a „cine mintye“ nemzeti érzéstől hajtva, hogy a kérdéses „tudósítást“ igenis én írtam magamról a „Temesvári Hírlap“ban és pedig olyanképen, hogy a tudósítást *Kubinyi Victor so. riveri plébános ur KOPOGTATTA LE IRÓGÉPEN* az én diktálásom alapján. Domnule Szvergyániu szerint Perliczky József és Kálmán József előtt ezt jelentette ki Kubinyi Victor plébános, valamint azt is, hogy a tudósítást *azután én sajátkezűleg aláírtam és MEGPECSÉTELTEM.*

Ki kell erre jelentenem, hogy amennyiben Szvergyániu Petru igazat mondana, — ámbar az oláhoknál esőppet sem nemzeti erény az igazmondás, — s Kubinyi Victor római kath. plébános tényleg tett ilyen nyilatkozatot, Kubinyi Victor római kath. plébános nem mondott igazat.

Az egész dologból csak annyi igaz, hogy Kubinyi Viktor tényleg kopogtatott nálam, de nem az irógépemen, hanem az ajtómon s az meg is nyílt előtte, amikor a legtöbb ajtó, de még a templomok ajtai is be voltak zárva előtte. Tény az is, hogy én is kopogtattam akkoriban egy más ajtón, a trentóni püspök ur ajtaján Kubinyi Victor érdekében s nem eredménytelenül. Sapieni sat!...

A dolog érdemére visszatérve, ismételtelen kijelentem, hogy a kérdéses tudósítást magamról annak a temesvári lapnak nem én írtam s Kubinyi Victor sem kopogtatta azt le az én diktandóm alapján, amit a „Temesvári Hírlap“ itt következő levele bizonyít legjobban. Ime a birtokomban levő és nálam eredetiben mindenkor megtekinthető levél az illető lap szerkesztőjétől:

„Temesvári Hírlap Politikai Napilap. Felelős szerkesztő: Pogány Mihály. Főtisztelendő

Kovács Lajos plébános urnak,
New York.

Ezennel hivatalosan közöljük, hogy a mai postával hozzánk irt levele és a new yorki plébánosi állásának elfoglalása alkalmával szerkesztőségünkbe érkezett, Főtisztelendő aláírásával ellátott *levél* teljesen más-más *KÉZIRÁS*. Az első levelet, mely lapunkban megjelent, sajnálatunkra el nem küldhetjük. Temesvár, 1907. III. 17-én.

Hazafias üdvözlettel:

„Temesvári hírlap“ szerkesztősége.
Pogány Mihály.

Ebből a levélből kitűnik az, hogy miután engem itt arról gyanúsítottak meg, hogy a tudósítást magamról én írtam, rögtön felkerestem egy levéllel az illető szerkesztőséget, előadva neki a gyanúsítást és kérve annak megállapítását, hogy én írtam-e azt a tudósítást. A szerkesztő fentebbi leveléből megállapítható, hogy az én kérdezősködő levelem *kézírása* és a *beküldött tudósítás más-más KÉZIRÁS* és *NEM KOPOGTATÁS*, tehát nem én írtam a tudósítást, sőt kitűnik az is, hogy a Kubinyi Victor et Szvergyániu-féle állítás, mintha az én diktandómra Kubinyi kopogtatta volna le gépen a tudósítást, ipso facto nem lehet igaz, mert a *TUDÓSÍTÁS KÉZIRATÁRÓL* s e *KÉZIRATU TUDÓSÍTÁS* és az én kezem vonásától való elütésről nem irhatna akkor a temesvári szerkesztő.

Aki nem hajszát akar, hanem csak igazságot, annak ez elég.

Az audiatur et altera pars elvénél fogva s az igazság érdekében kérem kivételesen helyreigazításom közlését a Bevándorlóban.

New York, 1907. szeptember 5-én.

Hazafias üdvözlettel:

Kovács Lajos
new yorki magyar lelkész.

A BETEGS EGYLETEK SZÖVETSÉGÉNEK FÖGYÜLÉSE. A bridgeporti szép napok is elmúltak. Az ünnepi zaj helyébe ismét a hétköznapi munka lépett. A delegátusok visszautaztak megbízóikhoz, hogy működésükről számot adjanak. Nem kell restelkedniök. Szép munkát végeztek. A főgyűlés *anyag*i eredményeképen két pontot emelhetünk ki: a betegsegélyt öt dollárról felemelték hat dollárra, a haláleseti járulékot felemelték 800 dollárról ezer dollárra. Volt a főgyűlésnek két másik kiemelkedő mozzanatja is, melyek az amerikai magyarság általános érdekeit érintették. Az egyik *Mogyoróssy Árkád* kollégánknak, az *Önállás* szerkesztőjének átírata volt, amelyben azt kérlemelte a Szövetség főgyűlésétől, hogy a magyaroknak a Louisiana államban való telepítése ellen foglaljon állást. A főgyűlés ezt a dolgot a konzulátusnak utalta át. A másik mozzanatot az a kérelem képezte, hogy a bridgeporti szövetség lépjen be testületileg az *Amerikai Magyar Szövetség* kötelékébe s ezzel segítse elő a magyarság általános érdekeinek érvényesülését. Ezt a kérelmet *Pál Imre*, az Amerikai Magyar Szövetség elnöke tolmácsolta lendületes szavakban. Majd később, mikor az ügyet tárgyalták, igaz örömmünkre *Madár János* bridgeporti római kath. lelkész, aki a bridgeporti tiltakozó népgyűlés alkalmából nem igen adta jelét magyar érzelmeinek, most derék magyar papnak bizonyult, magas szárnyalásu beszédben kelt az Amerikai Magyar Szövetséghez való csatlakozás eszméjének védelmére. Szavait tapssal fogadták ugyan, de azért a testületileg való csatlakozás eszméjét eléjtették, ellenben kimondták, hogy minden

tagegylet a saját hatáskörében hasson az Amerikai Magyar Szövetség kibővítésére. A főgyűlésre és ennek eredményeire még egyszer visszatérünk.

BUSCHE BÁRÓ TANULMÁNYUTJA. Említettük, hogy *Busche Alfonz* báró m. kir. posta és távirdataácsos a fiúme—new yorki csomag postaforgalom fejlesztésére New Yorkba érkezett. A tanácsos ur ittlétének minden percét alaposan felhasználja s így

NEW YORKI MAGYAR SZÍNHÁZ BOROS FERIKE

a budapesti Nemzeti Színház volt drámai művésznőjének és a londoni világshínházak ünnepelelt csillagának vendégfelléptével.

TÁNCZMULATSÁGGAL EGYBEKÖTÖTT
DISZELŐADÁS

1907. SZEPTEMBER HÓ 14-ÉN
SZOMBATON ESTE 8 ÓRAKOR

Terrace Gardenben, Lexington Opera House,
58-ik utczában, közel a 3ik Avenuehoz.

OCSKAY BRIGADÉROS

1907. SZEPTEMBER 15-ÉN
VASÁRNAP D. U. 3. ÓRAKOR
a WEBSTER HALLBAN, 119. East 11-ik utca
CSIKÓS.

THE CITY BANK CO.

Biztos, erős, megbízható.

Takarékbetétek után 4 százalékot fizet.

10 Ave. és Pearl st. sarkán.
SOUTH LORAIN, Ohio.

PÁRTOS PATIKÁJA

Igazi magyar gyógyszerár

160 Második Avenue, 10-ik utca sarkán,
NEW YORK.

Telefonszám: 4288 Orchard.

Orvosságokat magyarországi módszer szerint készit.

Telefon utján is megrendelhető.

PARTOS CREAM

Egy tudományos arcbőr éltető, táplálja az arcbőrt s megakadályozza a ránczok és vonások képződését.

35 centes, 65 centes és 1 dolláros tégelyekben. Lillom szappan, főfájás elleni porok, bajuszkötő a legnagyobb választékban.

Pósta utján is megrendelhető.

Sérvkötők és sebészeti szerek jutányosan kaphatók.

máris igen érdemes munkát végzett. Zerkowitz ur társaságában mindenekelőtt felkereste Morgan new yorki főpostamestert, ki a legteljesebb készséggel bocsájtotta a báró ur rendelkezésére tisztviselőit, kik is az egyes csoportoknál a legbehatóbb értesítéseket adták kérdéseire, úgy, hogy a tanácsos ur, — aki nem annyira az Egyesült Államok posta-ügyét, mint leginkább a new yorki posta-ügyét tanulmányozza — beható betekintést nyerhetett a new yorki nagyszabású postaintézmény ügyeibe. — A tanácsos ur ezt az alkalmat egyben arra is felhasználta, hogy Morgan postafőnököt, ki éppen az nap foglalta el formailag új állását, a magyar kollégák nevében is melegen üdvözölje.

A tanácsos ur azután sorra vette az indítási, érkezési, osztályozó, tengerentuli, vasúti stb. postaosztályokat, mindenütt behatóan tanulmányozva, jegyezve. E tanulmányai során, éppen az Európában ismételt tanulmányuton járt amerikai postahivatalnokok részéről, igen gyakran volt alkalma hallani azt a jóleső elismerést, mit azok a magyar királyi postaintézményről kifejezésre juttattak, amint hogy bizonyos is és a postai szak-körökben köztudomású, hogy az amerikai postaintézmény, a szolgálat nagyszerűsége, óriási forgalma és egyébként mintaszerű volta mellett, számtalan olyan reformra érett már meg, mik éppen Magyarországon már régen alkalmaztattak. Ezt különben éppen Morgan főpostamester az öt interjuváló lap-tudósítók előtt is erősen hangoztatta — nem ugyan éppen csak a magyar postát emelve ki, de általában az európai postaintézményeket.

A tanácsos ur behatóan tájékoztatta magát a fiúme—new yorki postacsomagszolgálat dolgában is, mire nézve tudvalevőleg az American Express Companynak van a magyar kormányval szerződése. Ez a szolgálat az évi május 1-én kezdődött és most már gyakorlati tapasztalatok nyomán és éppen a tanácsos ur előterjesztései, a helyszínen tett megfigyelései nyomán, mindenesetre módjában lesz e szolgálat fejlesztésére üdvös előterjesztéseket tételni.

A tanácsos ur egyébként mindenütt a legnagyobb előzékenységgel találkozott. Kitűnően beszél angolul, — azonkívül természetesen magyarul, németül, francziául és olaszul és így New Yorkban, ebben a modern Babelben, hamar otthonosan érezte magát. — Tiszteletére báró Hoennig főkonzul ebédet adott, melyen résztvettek báró Busche Alfonz, báró Wattmann, galicziai nagybirtokos, volt huszárezredes, ki most világszerte útján Japánból érkezett ide, továbbá lovag Scarpa, követségi titkár, Zerkowitz Emil és Dr. Miklós Tibor, konzulátusi attaché.

A HARAGOS SOPRONMEGYEIEK. South Benden a sopronmegyei magyarok mult vasárnap parázsverekedést rögtönöztek, amelynek alighanem halottja is lesz. A véres eset persze mulatozással kezdődött. Borcsics Ferenczné korcsmájában mulattak a babóti magyarok, mikor hozzájuk vetődött a fertőszentmiklósi Fábian István. Nemsokára összeszólalkoztak, mire Fábian István, Fábian János, Szabó Pál és Pápai Ferencz tettelegességre vetemedtek. Az egyik babóti Pápaire lött, de a golyó célt tévesztett és Fábian Istvánt találta koponyáján. A lövöldöző kezéből Szili Antal akarta kicsavarni a revolvert, de erőlködése közben „valaki” bicskával átszurta a tüdejét. Kórházba szállították. Felgyógyulását kétségesnek tartják.

GYÁSZHIR. Kientzl József new yorki honfitársunk nejét, szül. Gyulai Gaál Ottiliát súlyos csapás érte. Hazulról az a hír érkezett, hogy édes atyja, Gyulai Gaál István ur Tápiószentmiklóson jobblétre szenderült. Fogadja Kientzl Józsefné urnő öszinte részvétünket.

MAGYAR BÁNYAVÁLLALAT. / Illetékes körökből arról tudósítanak bennünket, hogy a MAGYAR BÁNYARÉSZVÉNY-TÁRSASÁG, amelynek bányái West Virginia államban üzemben vannak, szolid alapon nyugszik s nagy hasznot biztosít azoknak, akik pénzükön részvényeket vásárolnak. Egy-egy részvény ára 50 dollár s részvények iránti megkeresések így czimzendők: BORS GYULA, 1030 Market st., WHEELING, W. Va. Értesülésünk szerint a magyar bányarészvénytársaság ügye akképp áll, hogy októberig egy nagyobb részletet kell kifizetni s nehogy amerikai tőkét kelljen igénybe venni, örömmel látják, hogy magyarok veszik a részvényeket. Minden részvényes, aki a bányában munkát akar vállalni, kaphat munkát. A vállalkozók ezzel valóságos magyar ipartelepé akarják átváltoztatni a bányát, amelynek gyümölcsét kizárólagosan magyarok élvezzék.

EGY HANG A BOLONDOK HÁZÁBÓL. Strócsinszky Gábor sármegyei sóbányai illetőségű honfitársunk a Connecticut állambeli Middletown állami kórházából irt hozánk egy levelet. Azon panaszkodik, hogy jogtalanul leveltjék, őt a kórháznak tébolydai osztályában, ahol mint örültet kezelik. Levele ha kuszált is, mégis elárulja, hogy írója nincs megtébolyodva. Az Amerikai Magyar Szövetség figyelmébe ajánljuk az ügyet.

MEGINT ITTHON. Roth Péterné urnő, a Monopol kávéház társtulajdonosának kedves neje, aki gyermekeivel több hónapot töltött Magyarországon, a napokban visszaérkezett New Yorkba, számos tisztelőinek örömeire viruló egészségben.

PITTSBURG ÉS VIDÉKE.

Rovatvezető: Dr. Hódinka Tivadar.
1040 Forbes street, Pittsburg, Pa.

SZINIELŐADÁS RANKINBAN. A „Rankini I. Magyar Önképzőkör”, Rankinnak ez a szép jövőre jogosított kulturegyesülete, amelynek megalapítása Klein Arthur magyar bankár nevéhez fűződik, műkedvelői által a legközelebb Tóth Ede remek népszínművét, „A cigány”-t hozatja színre. A színelőadás iránt, amelynek próbái Bukorow Dusan rendezése alatt serényen folynak, úgy Rankinban mint környékén nagy az érdeklődés. Mihelyt az építésének befejezése felé közelgő Schwartz-féle diszes Hall kész, a színelőadás meg fog tartatni.

CSALÁDI ÜNNEPÉLY ALLEGHENYBEN. Kedves családi ünnepélynek volt színhelye a napokban Koháry A. Sándor előnyösen ismert honfitársunk, a hasonnevű pittsburgi dohányszállító cég tulajdonosának McKee Place 7-ik szám alatt levő háza. Ekkor keresztelte meg ugyanis Kovács Kálmán mckeesporthi r. kath. plébános a család újszülött gyermekét Emilia névre. Kereszt-szülőkként szerepeltek: Koháry András és neje McKeesportról. A keresztelési szertartást pompás keresztelői lakoma követte, amelyen résztvettek: dr. Price és neje Pittsburgból, Maholányi M. Homesteadról, Schmelhaus mckeesporthi tanító és mások. A szép családi ünnepély, amelybe Balázs cigány zenekara is beleszólt, a másnap reggeli órákban ért véget.

HIREK A HOMESTEADI MAGYAR G. KATH. EGYHÁZ KÖRÉBŐL. A Szent Illésről nevezett homesteadi magyar g. kath. egyház, amelynek létehez, fennállásához és virágzásához fontos kulturális és nemzeti érdekek fűződnek, szervezési munkálatai immár befejezvék. Egyaránt érdeme ez a hitközség lelkészének, Orosz Gyulának, akit clevelandi hasznos működéséből a legelőnyösebben ismer az amerikai magyarság és Homestead s vidéki paptársainak, akik kollegiális előzékenységgel vannak segélyre. Megalakult az egyház előljárósága is, élén Béda János főgondnokkal és Papp Kálmánnal. Az előljáróság tagjai a következők: Homesteadban gondnokok: Szavkó András, Timkó András. Hitközségi pénztárnok Koudás István, jegyző Csontos András, számvevő Dargó Péter, kollektor gondnokok: Magyar György és Rácz András Homesteadon, Lukács György és Jedinák István Munhallon. Pittsburgban gondnokok: Szücs Antal és Cservák Miklós, a South Sideon Fedor János, kollektor gondnokok Pittsburgban Béres János, Alexander András, Bolha And-

(Folytatás a 7. oldalon.)

THE ORIENTAL BANK

A Keleti Bank

182-184 BROADWAY, fiók a Bowery és Grand street sarkán, NEW YORK

Tőke és felesleg \$1,850,000

R. W. JONES, Jr. elnök
LUDWIG NISSEN, ERSKINE HEWITT, CARLES J. DAY alelnökök
GEO W. ADAMS, pénztáros

NELSON G. AYRES, első alelnök
R. B. ESTABROOK, helyettes pénztáros
LEOPOLD FRIEDRICH, a külföldi osztály vezetője

CSIVÉLYESEN MEGHIVJUK ÜZLETI ÖSSZEKÖTTETÉSRE
KÜLFÖLDI PÉNZEKET VESZÜNK ÉS ELADUNK UTAZÓK SZÁMÁRA HITELLEVELEKET FOLYÓSITUNK
IMPORTÁLÓ KERESKEDŐKNEK ÜZLETI HITELT BIZTOSITUNK
VESZÜNK ÉS ELADUNK MAGYAR ÉS OSZTRÁK ÉRTÉKPAPIROKAT.

AMERIKAI DOLGOK

BÁTONYI REGÉNYE.

Magyar ember milliomos házassága.

Nagy port vert fel tavaly az amerikai pénzmágnások körében az a hír, hogy Burke-Roche asszony, egy sokszoros milliomosnő s a legkiváltságosabb körök egyik képviselője feleségül ment Bátonyi Aurélhoz, a new yorki magyar lovaglómesterhez.

A regény egy évig tartott. Most vége szakadt. Az asszony elvált férjétől és Bátonyi Aurél ismét a lovagló ostort veszi a kezébe.

A szenzációs esetről lapunk jövő számában kimerítően fogunk írni.

ROOSEVELT KONFERENCIA. Diplomáciai körökből az a hír szivárgott ki, hogy Roosevelt Tivadar, tekintettel a haagai békekonzferencia semmit sem ígérő tárgyalásaira, egy Washingtonba összehívandó konferenciát vett tervbe, mely az angol királynak is megnyerte tetszését. Ezen a gyűlésen a hatalmak éppen úgy képviselve lennének, mint Haagában és a Drago-doktrin s ehhez hasonló fontos kérdések kerülének tárgyalás és megoldás alá.

NINCS ELÉG TEJ. New Yorkot nagy veszedelem fenyegeti. Az utolsó tíz nap óta naponként 80,000 liter tejjel szállítanak kevesebbet a városba s azt, amit árusítanak, oly drágán mérik, hogy a szegényebb osztály ide s tova képtelen lesz megfizetni. Hasonlóképpen felszökött a vaj ára. Az oka a tej és vajhiánynak az, hogy a későn beállott tavasz miatt a tejgazdaságokban elfogyott a takarmány. Némely majorságban csak fél lét vagy negyedét képesek szállítani a reudes tejtermésnek.

ELHAGYOTT MENYASSZONY. New Jersey állambeli Bayonne Cityben szombatn kellett volna esküvőjét tartani Solinszky Antalnak Zalit Matilddal. A menyasszonyi háznál már mindenki készen volt: Zalit Matild feltette a menyasszonyi koszorút, a tanúk, nyoszolyóleányok és vőfélyek mind indulásra készen, csak a vőlegény nem volt sehol. Vártak egy darabig, míg végre egy óra múltán a vendégsereg néhány tagja érte ment, de nélküle tért vissza. A boldog vőlegény megszökött. A menyasszony nem síránkozott, nem tépte a haját, hanem csak annyit mondott: „Inkább most, mint az esküvő után“ s azzal vacsorához ültette a násznépet, akiket nagyon meglepett a menyasszony vigsága. Vacsora után még tánczra is perdültek s valamennyi között leszilajabbul az — elhagyott menyasszony járta.

KERMIT FUTÁSA. Megirtuk annak idején, hogy Roosevelt Kermit, atyja, Roosevelt Tivadar beleegyezésével a 13. lovasezreddel részt vesz egy távlovaglásban. Kermit a lovaglást még csak birta volna, de ifjúi szíve és férfias büszkesége lázadozott az ellen, hogy valahány helyen csak pihenőt tartanak, az asszonyok, szép és csunya, fiatal és öreg egyaránt, mindig csak az „édes pubi“-nak nevezték és simogatták, czirógatták, sőt talán még homlokukon is csókolták. Kermit tiltakozott, asszonyt se akart látni, mindhiába. A következő pihenőnél megint csak előlről kezdődött a czirógatás, simogatás és ismét csak „pubi“ lett a neve. Erre már aztán végkép elkeseredett. Feltette magában, hogy a legközelebbi állomáshelyen, az Illinois állambeli Joslyn behuzódik sátrába és senki kedvéért onnan az indulásig ki nem mozdul. Szegény, nem gondolta, hogy az asszonyok oda is utána mennek. Egy öreg néni állított be hozzá a sátorba: „Édes, aranyos fiacskám!“ szölt és elkezdte czirógatni a két-ségbeesett fiu arcát. Ez már több volt a soknál. Kermit pakkolt és úgy ott hagyta az ezredet, mint Szent Pál az oláhokat. A washingtoni fehér házban pedig majd jelentheti az édes apjának: „Lovagolni még csak tudtam volna, de hogy végigutazzam az országot, hogy valamennyi vénasszony megismogasson, az már nekem kicsit sok.“

SZERELMES GYUJTOGATÓ. Ohio állambeli Columbusban mult szerdán leégett a Normandie szálloda s a tulajdonosok 200 ezer dollárral károsultak. A rendőrség megindította a nyomozást és pénteken elfogta Plummer Burtont, aki bevallotta, hogy ő gyujtotta fel a szállodát és pedig — féltékenységből. Szerelmesének, aki a szállodában volt alkalmazva, Dohr Károly szállodai könyvvezető kezdte a szépet tenni s a féltékeny Plummer azért gyujtotta fel a szállodát, hogy vetélytársát eltegye láb alól.

ROOSEVELT FOGA. New Yorkban a 762. Lexington Avenuen Jordan antiquárius boltjának kirakatában egy különös ékszer van kitéve. Egy arany gyűrű, melybe egy hatalmas fog van foglalva, amelyben két gyémánt diszlik. Ennek a gyűrűnek van története. Jordan Grover kisasszonynak hagyatékából vásárolta, annak a Grover kisasszonynak, aki mindenét Rooseveltre testálta. A gyűrűbe foglalt és gyémántokkal kirakott fog a Roosevelté, aki valamikor régen azt Grover kisasszonynak ajándékozta emlékül. Az akkor még fiatal leány ezt a fogat ereklyeként őrizte, majd később gyűrűbe foglaltatta. Jordan persze arra számított, hogy a gyűrűt Roosevelt veszi meg, nehogy mindenki tudjon — annak történetéről.

A Nagyvilágból

OSZTRÁKOK MAKACSKODNAK. Egy vasárnapi kábelsürgöny szerint az osztrák kijelentette, hogy a kiegyezésbe csak az esetre megy bele, ha a kiegyezéssel együtt a bank és kvóta kérdést is rendezhetik. Az osztrák eszerint megint AZZAL ijesztget, a MITŐL MAGA FÉL, attól tudniillik, hogy Magyarország nem megy bele a kiegyezésbe, ha bizonyos dolgok kedvező elintézését nem nyernek.

AZ A BIZONYOS MERÉNYLET. Az angol és német sajtó a mult héten tele volt a hírrel, hogy Klagenfurtban merényletet intéztek Ferencz József ellen. Majd később czáfolták. Klagenfurt hát nem lett híres a merényletről, de híres egyébről. A gyakorlatok alatt elfogtak ott egy olasz tisztet, aki kémszolgálatot végzet az olasz kormányban, és elfogtak egy olasz anarkhistát, aki bizonyosan merényletet akart elkövetni. Ha már merénylet nem volt, van legalább merénylő.

BÉKÜLNEK. Németországnak délnyugat-afrikai birtokán nagyon meggyült a baja a bennszülött lázadókkal, akiknek vezére az angol földre menekült Morenga volt. Most Morenga a német csapatok vezérének ajánlatot tett a béke megkötésére. A németek ennek az ajánlatnak szívből örülnek.

A SPANYOLOK HARCZRA KÉSZEN. Madridból jelentik, hogy a spanyol flotta Cadiz előtt horgonyoz, minden pillanatban készen arra, hogy Marokkóba vitorlázzon s ott a franciákkal együtt, ha kell, erővel létesítse a nemzetközi rendőrséget. Ez a nemzetközi rendőrség azonban egyelőre csak francziákból és olaszokból fog állani, mert a mostani körülmények nem alkalmasak arra, hogy hosszas készülődésekkel hajtsák végre az algecirasi konferencia ez irányban hozott határozatait. A francia kormány javaslatot tett a hatalmak elé, amelyben a marokkói rendőrséget egyelőre Francia és Spanyolország szervezze a maga embereivel. A javaslatot elfogadták a hatalmak.

A BÉKEKONFERENCIA. Az ötödik teljes ülésen a békekonzferencia elhatározta, hogy a nyílt ellenségeskedést egy hadüzenet kell hogy megelőzze. Sőt a hadüzenetet a semleges államoknak is tudtul kell adni hivatalos formában. Ha ez elmaradna, a hadüzenet fél nem vonható kérdőre, ha a semleges hatalomnak módjában volt a hadüzenetről pontos tudomást szerezni.

HIZSNYAY JANOS úr

Connecticut állambeli Danburyben fel van jogosítva előfizetések felvételére és nyugtázására.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE

Pénzutalványok és hitellevelek a világ minden részére
Örökségeket és követeléseket pontosan behajtanak

15 WILLIAM STREET . . . NEW YORK

A BEVÁNDORLÓ

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelen minden kedden és pénteken.

A „Bevándorló“ ujságvállalat: Makray Aladár.

Szerkesztő

SINGER MIHÁLY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

327 East 13th Street, New York.
Telefonszám 4350 Orchard.

Társzerkesztő Mázor Béla St. Louisban.

Pittsburgi iroda: 1114 Forbes street, Pittsburg, Pa.
Irodavezető: dr. Hódinka Tivadar.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

New York város egész évre	\$3.00
Egy Államok és Canada egész évre	2.50
Magyarország egész évre	4.00

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every Tuesday and Friday.

Published by the "Immigrant" Publishing Co.

Aladár Makray.

Edited by

MICHAEL SINGER.

Editorial Rooms: 327 East 13th Street, New York.
Telephone: 4350 Orchard.

Ass. Editor: Aualbert Mázor, St. Louis.

Pittsburg offices: 1114 Forbes street, Pittsburg, Pa.
Manager: dr. Theo. Hódinka.

SUBSCRIPTION RATES:

For New York City, 1 year	\$3.00
For the U. States and Canada, 1 year	2.50
For Hungary, 1 year	4.00

Szilánkok

— A magyar kormány örömmel kürtöli világgá az ő hivatalos lapjaiban, hogy augusztus 23-án Trencsén egyes vidékeire visszaérkeztek Amerikából magyarok, mivel itt Amerikában reményeikben esalódtak.

— Megosztjuk a magyar kormány örömét. Nem afölött, hogy honfitársaink itt Amerikában csalódtak, hanem afölött, hogy visszavándoroltak. Csak egy szerény kérdést vagyunk bátrak kockáztatni: Mi történik majd odahaza a visszavándoroltakkal? A viszontlátás kifejezésre jutott örömeiben fogja-e a kormány ama szerencsétlen emberek megélhetését valahogy biztosítani?

— S ha a kormány annyira megőrül egy néhány száz magyar ember visszavándorlásának, mennyivel nagyobb, mennyivel jogosultabb volna az öröme, ha azt a kézrezen felüli embersokaságot odahaza tarthatta volna, a mely a más helyütt közzétett kimutatásunk szerint a lefolyt héten érkezett ide?

— Tegye magáévá a magyar kormány a lapunk mai számának vezércikkében is felvetett eszmét, akkor egyrészt ő fogja állandósíthatni a visszavándorlás fölött való örömhíreit s másrészt a mi lapunkból ki fog esni az állandó gyászír a magyar bevándorlásról.

— Hoenning O'Carroll báró new yorki főkonzul bridgeporti beszédjében hangsúlyozva mondta, hogy nem kapott és nem volt szüksége különös utasításokra arra nézve, hogy a magyarok közt megjelenjen, mert mi sem természetesebb, minthogy idegen földön

ugyanazon haza szülőttei összetartsanak.

— Ismerjük a főkonzult és tudjuk, hogy egyedül magyar szívének sugallatát követi, a mikor itt is, ott is az ő hazájának, a magyar hazának szülőtteivel keresi az érintkezést. Hogy háborítatlanul keresheti, azt azonban mégis a jelen kormány vivmányának kell tudnunk, mely a bécsi Ballplatzon, a külügyi hivatalban egy kis tiszteletet parancsolt a magyar nemzeti szellemnek. Előző kormányok alatt alig mondhattá volna el Hoenning báró azt, amit Bridgeporton elmondott s ha magyar szíve mégis annak elmondására ösztökélte volna, csak az Isten tudja, vajjon adtak volna-e neki még egy alkalmat arra, hogy főkonzuli minőségben legyen még egyszer alkalma magyar érzelmeinek tolmácsolására?

EGY MEGVALÓSÍTHATATLAN ÁLOM.

A „Pesti Hírlap“ augusztus 25-iki számából.

Néhány nap előtt a stuttgarti nemzetközi szocialista kongresszuson a belga Hervé ama szavaira, hogy a proletárnak nincs hazája, a német Bebel viharos tetszés közepette vágta oda, hogy neki nem volna olyan mindegy, hogy Németország Franciaország-hoz tartoznék avagy megfordítva. A magyar szocialisták sajtója pedig Zagorác horvát jogpárti képviselő ama kijelentését, hogy Horvátország állapota javulását inkább remélheti Ausztriától, mint Magyarországtól, most azzal kommentálja, hogy még csak a horvátok mondják ezt, de a nemzeti uralom, ugy lehet, nemsokára sok millió magyar emberrel is ezt fogja mondatni. A magyar szocialisták tehát dezavualják Bebelt, ami az ő dolguk, de továbbá expressis verbis azt is megállapítják, hogy: „A magyar Magyarország egy megvalósíthatatlan álom.“ S ez már a mi dolgunk.

Kérdézhetőnk most egyszerűen azt, mi ad nekik okot erre a nekünk szomorú jóslatra? Tán a jelen? — az, hogy magyar Magyarország jelenleg még nincs? Ellenben az ő világállamukat, mely ma ugyancsak nincs, már okvetlenül megvalósíthatónak jelzi — álmoskönyvük?

„A magyar Magyarország egy valósíthatatlan álom.“ Ezek a szavak, ez az érzés, sokat rontott a magyar szocialisták ügyén. Mert ha mondják és érzik, akkor csinálják is, akkor ők akarják az álmod megvalósíthatatlanná tenni.

Pedig mi eddig az általános választói jogot is azért sürgettük, mert az alkotmányos és magyar Magyarországot épen parlamentünk mai meddő közjogi harczi miatt láttuk meg nem valósulhatónak s mert azt hittük, hogy a jövő „nép“-parlamentjétől egyebet is fogunk kapni, mint pillanatnyi, ötletszerű foglalkozást a magyar társadalmi s nemzeti-ségi politikával, mint dogmákon való nyaralást, sültgalamb-várást, mint bizonyos kérdéseknek pusztán szép álmoként való kezelését: a magyar Magyarország megvalósulását álmoskönyvbéli lutrismok alapján — 48, 67.

Most kaptunk egy újabb dogmát s éppen a szocialistáktól: a magyar Magyarország egy megvalósíthatatlan álom. Miért? Mert az idegenajku lakosainak száma magyar statisztikai adatok szerint is 48.6 százalék.

S e 48.6 százalék nagyrésze a szocialisták szerint műveletlen, öntudatlan, alázatos, meghunyászkodó, gyáva, sztrájkörő, bérleszorító, analfabéta. S a fejlett, európai szín-

vonalon álló magyar kultúra ne lenne elég erős, elég hivatott arra, hogy felszivja magába ennek a 48.6 százaléknak amugy sem egy-séges, de többek között külön tót, külön szerb, külön oláh kulturáját? Hiszen ez a magyar kultúra már azt is elbirja, hogy saját nyelvén ki lehessen fejezni olyat is, hogy a magyar Magyarország egy megvalósíthatatlan álom!

Sürgettük az általános választói jogot, mert azt hittük, hogy közelebb jutunk általa egyrészt az igazán alkotmányos, másrészt a magyar Magyarországhoz. Ám most, mikor ez utóbbi cél egy megvalósíthatatlan álomra degradálják ugyanazok, akik nem kis részét teszik éppen a ma választójoggal nem bíró polgártársainknak, megdöbbenve állunk meg az általános választói jog kérdésénél, nem azért, hogy azt elejtsük, s nem is azért, hogy annak a magyar nyelvismeret cenzusa s egyéb nemzeti szempontok nélkül való megvalósítását a magyar államra még újra veszélyesnek hirdessük, de csak azért, hogy annak alkotmánybiztosító értékét kel-lőképpen leszállítsuk.

S nem azt kérdezzük frivol módon a szocialistáktól, akik ma a választójogi reformon kívül más magyar törvényhozói kérdést egyáltalán ne mismernek, hogy ad-e kenyeret az általános választói jog, csak azt, hogy ad-e alkotmányt? Papiros-alkotmány helyett vérbeli, igaz alkotmányt, melyben a nép akaratának a király sem mondhat ellent.

Ha a magyar Magyarország nem is kell szocialistáinknak, az alkotmányos Magyarország talán mégis csak beletartozik az ő programjukba is. Ha a nemzeti akarat arculapása fölött napirendre is szoktak térni, a jövő „nép“-akarat királyi szentesítésének megtagadása csak van olyan kérdés, mely az ő érdeklődésükre is számot tarthat egy kevéssé. Ha a „mi“ alkotmányunkat nem is tartják a magukénak, az „ő“ alkotmányuk csak nem fogja a miénknek azt a hibáját fenntartani, mely ma a nemzet, jövőben a nép akaratának megvalósulását a király kénye-kedvétől teszi és tenné tovább is függővé. S hogy az általános választójog alapján összegyűlt parlament egymagában képes lenne bármikor a királyi szentesítés kikényszerítésére: azt józanul nem állíthatják.

...Ne tegyük konfuzussá egymást. Ami alkotmányunk megerősítését aktuálissá, szükségessé teszi az, hogy Magyarországon egy parlamenten kívül álló kormány exisztálhatott. De ami e parlamenten kívül álló kormányt a nyakunkba zuditotta, az viszont semmi egyéb nem volt, mint az, hogy a király a koalíció eredeti programja alapján vonakodott abból parlamenti kormányt ki-nevezni. Miért? Mert ez az eredeti program oly követeléseket támasztott, melyeknek törvényhozási uton való rendezéséhez, szentesítéséhez a király hozzájárulni már eleve nem akart. Erről van szó. A király korlátlan vétőjéről, mely a nemzeti akaratnak, tehát a nép akaratának is a végtelenségig ellentmondhat.

Másrészt bizonyossá vált az is, hogy a király a felségjogok szűkítésére most semmi-áron hajlandó nem lesz.

Fölösleges tehát minden akadémikus vita arról, hogy mint kellene a király korlátlan vétőjogát jogilag korlátozni, ugyszintén arról is, hogy még a jogilag korlátlan mondható vétő sem jelenthet moraliter e joggal szemben való visszaélést, mert az állammal szemben minden tag: királytól kezdve

le az utolsó parasztig közjogi ténykedéseiben egyformán jogosított és kötelezett. A szavazó joga, hogy szavazatával a parlamentbe azokat küldje, akiket akar, de kötelessége, hogy e jogát pénzszerzésre fel ne használja, álláspontját megvásárolhatóvá ne tegye. A király joga, hogy a nemzeti, a nép-akaratot irányítsa, fékezze, állhatóságát próbára tegye, de egy következetes, több ízben megismételt nemzeti, nép-akarat már a királyi szentesítési jogát is szentesítési kötelességgé változtatja át.

Mindez azonban ma fölösleges beszéd.

Tény az, hogy a mai magyar közjog szerint a király valamely törvény szentesítésének megtagadásával a végtelenségig élhet. S tény az, hogy a lefolyt abszolutizmust a koalíció részéről a kormány vállalásának megtagadása, e megtagadást pedig az a vélemény szülte, hogy a magyar vezényszót a király szentesíteni nemcsak ez idő szerint nem lesz hajlandó, hanem az arról szóló törvényjavaslat másodszori, harmadszori elébeterjesztése esetén sem.

Ha Magyarországon a királyi vétó jogilag szabályozva volna, akként, hogy valamely törvényjavaslat szentesítését a király csak kétszer vagy háromszor tagadhatná meg, avagy ha csupán moraliter is kilátásunk lenne arra nézve, hogy a király valamely törvényjavaslat szentesítésének megtagadásával mindössze addig él, míg a nemzet következetes akarata felől újra, esetleg harmadszor is meg nem győződött: bátran vállalhatná a kormányt Magyarországon akármikor akármilyen párt, mert a közte a királyi közt diszharmoniót képező programmpont időleges felfüggesztése soha sem járna nagyobb rázkódtatással, lévén közte s a király között bizonyára számos más, diszharmoniót nem képező programmpont, melynek megvalósítása azonnal lehető.

De a király a koalíció eredeti programjára oly szigorú nem-et mondott, hogy ezzel elvette minden reményünket attól, hogy a nemzeti akarát, habár később, de megváltoztató, belátható időn belül mégis végrehajthatóvá lesz.

A király megmutatta, hogy szentesítési jogát szigorúan jogi s nem morális szempontból értelmezi. E jogát korlátozni a jövőben sem engedi. A királyi vétót tehát egyenesen, szemtől-szembe meg nem támadhatjuk.

Ezzel szemben nincs más hátra, mint hogy a nemzet is szigorúan megállapítsa mindazon jogait, melyekkel kerülő uton a királyra hathat s melyeket époly kevéssé lesz hajlandó morális szempontból értelmezni, mint a király a maga szentesítési jogát. Adó- és ujonczmegajánlási jogunkat a jövőben mi is mindig csak annyiban fogjuk kötelességünknek tartani, amennyiben annak tartja

szentesítési jogát a király. Ne beszéljenek nekünk arról, hogy az adó- s ujonczmegtagadás alapján az állami rendet támadja meg. Megtámadja azt a királyi vétó nem kevésbé.

A kerülő ut, a jogok, melyekkel a nemzet állhatatos akaratának szentesítését kikényszerítheti, kétség nem férhet hozzá, hogy mai terjedelmükben céljoknak meg nem felelők. A feladat tehát a király korlátlan szentesítési jogával szemben az, hogy a nemzet is korlátlan jogává tegye az adó- s ujonczmegtagadást. Hathatossá, olyanná, mely ama királyi jogot kellőképp ellensúlyozhatja, e két jog csak akkor válhatik, ha a közigazgatási bíróság hatáskörének kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatban Andrassy módját fogja lelmi annak, hogy az 1886. évi XXI. t. cikkletet a következőkkel egészítse ki:

A meg nem szavazott adók behajtásában s a meg nem ajánlott ujonczok kiállításában a törvényhatóságok mindennemű közreműködés megtagadására nemcsak jogosultak, de kötelesek is, kötelesek tehát tisztviselőiket fegyelmi vétség terhe alatt eltüntetni attól, hogy az önként fizetni óhajtott adók beszédében, elfogadásában vagy az önként jelentkező ujonczok kiállításában is bármiképp közreműködjenek.

Hogy pedig a parlamenten kívül álló miniszterek még az előző évekből fennálló, azokra megszavazott, hátralékos adókban vagy az előző évekre megajánlott ujonczok utólagos besorozásában se találhassanak alkotmányellenes kormányzatuk fenntartására, habár csak időleges támaszt: amaz eltűnt kiterjesztendő tárgyilag az ily adókra s az ily ujonczokra, alányilag az állampénztárra s az adóhivatalra nézve is.

...Ha a szocialisták más módot tudnának arra, hogy a nép akaratának királyi szentesítését ma kikényszerítsék: ám beszéljenek. De hogy egymaga az általános választójogon összegyűlt parlament képes lenne bármikor a szentesítés kikényszerítésére, azt, ismételjük, józanul nem vitathatják. Ismerjék el: alkotmánybiztosítóknak egymagában kevés a választójogi reform.

Beszéljenek hát a szocialisták: akarják-e az u. n. alkotmánybiztosítókat szűkebb értelemben is, akarnak-e ezeknek követelésében, kivívásában a magyar parlamenti pártokkal együttműködni, ők, akik saját bevalásuk szerint az ördöggel is készek szövetezni, ha elveik diadala úgy kívánja. S elveik alapja talán nem az, hogy a nép akaratát mindenek fölött álljon? Akkor igazán elmondhatjuk, hogy nekik nemcsak a magyar, de az alkotmányos Magyarország sem egyéb megvalósíthatatlan álmónál, melynek megvalósításaért nem is igen óhajtanak küzdeni. És akkor a magyar szocializmusról leg-

alább ország-világ előtt nyilvánvalóvá lesz, hogy — amit mi eddig is vallottunk — nemcsak nemzetellenes, de alkotmányellenes is.

PITTSBURG ÉS KÖRNYÉKE.

(Folytatás a 4. oldalról.)

rás, Kondráth János, a South Sideon Juhász Ferencz, Sándor György, Duquesneban főgondnok Béda János, gondnok Kobó János, kollektor gondnokok Kabó Miklós, Huszák György, Hrinkács József, Varga Ferencz.

Az új egyház kebelében ez időpontig az alábbi keresztelési, házassági és halálozási esetek fordultak elő:

Keresztelések: Pencsuk János és Szücs Julianna, Homestead, gyermeke Imre névre, keresztszülők Haluska Péter és Ferenczi Julianna. Ferencz András és Vasziy Veron, Pittsburg, gyermeke Gyula névre, keresztszülők Szemán Miklós, Bolha Andrásné szül. Kalas Melán. Fedor György és Tóth Erzsébet, Duquesne, gyermeke Erzsébet névre, keresztszülők Pollák Tamás és Kalinák Mária. Tarcsi József és Buza Erzsébet, Duquesne, gyermeke Erzsébet névre, keresztszülők Sztankó Béla és Szitás Mária. Kertész Mihály és Csigás Erzsébet, Homestead, gyermeke Anna névre, keresztszülők Kuzsnyir György és Csollák Erzsébet. Szilaj Ferencz és Mitkó Anna, Homestead, gyermeke Ilona névre, keresztszülők Salamon János és Salamon Mária. Ternyilla József és Siska Fanny, Duquesne, gyermeke Margit névre, keresztszülők Dobos István és Szitás Róza.

Házasságok: Marikovszky Sándor és Dudás Róza, Duquesne. Özv. Mészáros Sándor és Szimjon Julia, Pittsburg. Simkó János és Stofa Julianna, Homestead. Matyasovszky József és Princ Klára, Homestead. Kuritán György és Czesberger Mária, Homestead. Novotny János és Orosz Erzsébet, Willock. Matyik János és Kisida Veron, Pittsburg.

Halálozások: Györy Gedeon és Fekete Zsófia, Pitoe, egy éves gyermeke, Erzsébet. Lusnyák András és Séra Zsuzsanna egy éves gyermeke, Erzsébet.

Az új, díszes templom és parokhiális épület a Dixon st. és 9th ave. sarkán fog épülni 25,000 dollár költséggel. E célra templomi adakozásokból július hónapban 1659 dollár 18 cent, augusztus hónapban 1782 dollár 16 cent folyt be, ami követésreméltó, dicséretes példája a hívek áldozatkészségének. A hiányzó összeg kölcsönügylet útján fog fedeztetni.

Hajójegyet és vasúti jegyet vásárolni és Pénzt az O' hazába küldeni legbiztosabb legjobb és igen előnyös Kiss Emil bankárnál állami Kőzjegyző 104 Second Ave. a hatodikulca sarkán New York. Tíz éve fennáll. Igen árgyűrkert

ALAPITTATOTT 1889. EGYESULT ERŐVEL.

JACOB KLEIN

MAGYAR BANKHÁZ, HAJÓ- ÉS VASUTI ÜGYNÖKSÉG, KÖZJEGYZŐI IRODÁJA

1340 Penn Ave., PITTSBURG, PA., és 207—6th Ave., HOMESTEAD, PA.

KÜLDÜNK PÉNZT az O-hazába olesó áron és 30 nap alatt kézbesítjük a pénz átvételét igazoló póste' -ladó vevényt.

VEZÜNK ELADUNK külföldi pénzeket. Pénzket elhelyezsük bármely hazai bankba, vagy a magyar királyi póstatakarékpénztárba és beszereszük az eredeti betétkönyvecskét.

ELADUNK HAJÓJEGYEKET a leggyorsabb hajókra a hajótársulatok eredeti árán és utasnak a leggyorsabb vonattal a Pennsylvania Union depójáról továbbíttatnak New Yorkba.

ELFOGADUNK BETÉTEKET A „HUNGARIAN AMERICAN SAVINGS & TRUST CO. JAVARA IS.

MAGYAR AMERIKAI TAKAREK ES HITEL TARSULAT, DUQUESNE, PA.
Két százalék csekk számlára. Négy százalék betét számlára.

ALAPTÖKE ES FÖLÖSLEG \$175,000.00.

TRENTON LEGJOBB FOGORVOSA

Dr. J. S. Miller

184 SOUTH BROAD STREET.

Olcsó, jó, pontos és fájdalom nélkül dolgozik.

Hazai Dolgok

Véres elszámolás.

BUDAPEST. A leghaszontalanabb kiadásnak a kapupénzt tartotta idősebb Kovács József muzsikussal s ebben hasonló fia is egyetértett vele. Azért, hogy a kapunyitástért járó baksist elkerüljék, rendszeresen bevárták a hajnalt, ha pedig korábban tértek haza, a kapupénzzel következetesen adósok maradtak. Ez évi január huszadikára hajló éjjelen az apa és fia szokásukhoz híven itt állapottban tért haza és esőngetésükre idősb Pencz Antal házmester kinyitotta a kaput. Meglátván élete megkeserítőit, így fakadt ki:

— Hát a kapupénzzel mi lesz?

Irja a többihez, majd a farsang végén gallérosan megfizetjük, — felelte az apa.

— Nem oda Buda! — szölt a házmester, — ide ugyan be nem jönnek, míg nem fizetnek.

Rövid szóváltás után a kis Kovács ütlegelni kezdte a házmestert, akinek segítségére Antal nevű fia sietett elő. Az általános dulakodásban előkerültek a bicskák s ifju Kovács János egy szíven szúrta a házmester fiát, hogy az nyomban szörnyet halt, míg apja, idősb Pencz Antalt szurkálta össze. A budapesti esküdtbíróóság ifju Kovács Jánost erős felindulásban elkövetett, halált okozó súlyos testi sértés büntette miatt három évi börtönrre, idb. Kovácsot pedig kétféle súlyos testi sértésért hat hónapi fogházra ítélte. A kuria szüneti tanácsa most elutasította a vádlottak semmisségi panaszát.

Öngyilkossági kísérlet dinamitpatrónnal.

BUDAPEST. Az országgház környékén minap este hatalmas dördülés hangzott el. A dunai rakodópart vasrácsánál Matolay Géza esetneki gazdaember dinamitpatrónt tett a szájába és meggyújtotta. A véletlen következtében a patron teljes töltése a föld felé esett s így magát az életuntat csak a robbanó gázok sebesítették meg a jobb szemén. A rendőr bevitte az életuntat a főkapitányságra, hol megállapították, hogy tettét azon való elkeseredésében követte el, hogy termése rosszul vált be s a tönk szélére került. Megmotozásakor még egy patrónat találtak nála. Ezt biztosítékul tartogatta arra az esetre, ha az első patrón nem találna jól felrobbanni. A dinamitpatrónok, amelyeknek eredetére nézve kihallgatásakor azt adta elő, hogy mint gazdaember szőlőtökék felrobbantására vásárolta, igen nagyok. Külsejükön a pozsonyi gyár jele látható. A főkapitányságról az életunt embert a Rökus-kórházba vitték a mentők.

Székely-gyűlés.

ARAD. Az aradi Székely Otthon akeziót indított, hogy a székely társaságok Aradon ez év őszén az októberi nemzeti ünneppel kapcsolatban nagyszabású gyűlést tartsanak, amelyen megvitatásák, minő módon lehetne pénzalapot létesíteni arra, hogy Arad, Hunyad, Békés, Csanád, Temes, Torontál- és Krassómegegyékben mint szövetségi kerületekben a Székely Otthon eredményesen végezhesse nemzeti misszióját. Ezekben a vármegyékben ugyanis nagyobb számmal vannak elszórvva Erdélyből elszakadt székelek, akik lassankint beleolvadnak a nemzetiségük közé és még anyanyelvüket is elfelejtik. A Székely Otthon főleg olyképpen akarja ezeket a családokat megmenteni a magyarság számára, hogy fiaikat tősgyökeres magyar városokban helyezik el iparosok-

A BEVÁNDORLÓ

nak, gyári munkásoknak és mezőgazdasági foglalkozásra. A nagygyűlés egyéb pontjai felolvasások lesznek, amelyeket a székely kerületek képviselői, országos nevű írók és költők és székely vármegyék főispánjai és alispánjai is tartanak. A nagygyűlésre vonatkozó felhívást minap küldötték szét a szomszédos vármegyéknek. A nagygyűlés eszméjét örömmel fogadták mindentűtt és már eddig is több közművelődési egyesület jelentette be részvételét.

Meggyilkolt parasztaasszony.

ARAD. Tóth Pálné birtokosasszonyt Pankota aradmegyei község határában meggyilkolva találták. Az ismeretlen tettesek úgy ölték meg az asszonyt, hogy fejébe nagy szöveget vertek. A vizsgálatot megindították.

Mikor leisszák magukat.

CSÓBAJ. Zemplénmegye. A minap egy társaság mulatott a Grosz Sámuel-féle korezmában. Kuglizás után a jó czimborák leültek a boros asztalhoz és szorgalmasan fogyasztották a bort. Nemsokára valamenynyien leittasodtak, aminek az lett a következménye, hogy előbb összeverekedést rögtönöztek, hogy dicséretére vált volna bármelyik régi bakonybeli betyárnak. A késsel való szurkálásnak, botokkal való fejbeütéseknek és egyéb kézzel fogható virtuskodásnak volt a következménye, hogy Kiss Mihály csobajai földmivest úgy abbanhagyták, hogy ápolás végett az ujhelyi „Erzsébet“ kórházba kellett szállítani. A csendőrség megindította az előnyomozást.

A megradult szabó.

FERTŐSZENTMIKLÓS. Sopronmegye. Ratalics Károly rendes körülmények között a czeleirányos és jövedelmező szabóipar terén működött mérsékelt sikerrel. Ezenkívül pedig jókedvű és mulató legény gyanánt reprezentált korezmákban, ahol nagyban pusztította az italneműeket és a folyékony minőségű egyéb szeszeket. A minap aztán nagyon feltűzette a jámbor kecskét a bor gőze. Valósággal dühös oroszláná lett. Ilyen zord és vérszomjas állapotban betért Pozsgai László vendéglőjébe, ahol inni akart tovább. A vendéglős azonban nem adott neki italt; mert látta, hogy a sneider amugy is alaposan becsicskerített immáron. Erre Ratalics végleg felzudult és rátámadt a vendéglősre, aki a házsártos pasast kilóditotta. Sajátkezűleg. Az ekkép lezáfolt iparos ifju e radikális elintézésbe nem nyugodott bele. Az udvarban apellátát jelentett s ostrom alá vette a vendéglőt. Tört, zuzott. Éjjeli botrány miatt feljelentették.

Elfogott cigánykaraván.

GURAHONCZ. Aradmegye. A község határában a csendőrök egy cigánykaravánt fogtak el. Négy férfi, ugyanannyi asszony és több gyerek volt közöttük. Az egyik czi-

gány oldalbordáját betörték, a másiknak a hátát sarlóval vagdoszták össze, a ruhák s az ágyneműek véresek. A hatóság azt hiszi, hogy a megye több pusztáján történt rablásokat és lopásokat ők követték el.

Megunta az életét.

GYÓR. Jakabovics Mihály kertész, kinek a Király utczában van üzlete, minap délelőtt fegyvert fogott maga ellen, hogy véget vessen életének. Az öngyilkos kísérletet megelőzőleg Jakabovics jól mulatott és az éjjel egy kis kalandja is volt. Lüle Jánossal ment az utcán, mikor Netusil Ferencz fényképességét reájuk támadt és lelövélssel fenyegette őket. Jakabovics azután hazament, majd revolvert vásárolt azzal a szándékkal,

VIOLET ARZCREAM

Májfolt, szepítő ellen legjobb a világon. Üde arczbőrt ad. Ára 50 cent.

GLADIATOR

legjobb haj és bajusznövesztő szer. Ára egy dollár. A pénz előleges beküldése mellett bárhová megküldi a feltaláló:

Dr. J. BACKY, 100 Public Square, Cleveland, Ohio.

KLEIN ARTHUR

magyar bankháza

101 Hawkins Avenue Rankin, Pa.

Legbiztosabban küld és kamatoztat pénzt. Legjobb hajra ad el jegyeket. Pereket, szerződéseket, konzuli hitelesítéseket, katona ügyeket biztosan elintézi.

MEGNYILT

a legnagyobb magyar gyógyszerészertár.

UNIONTOWN, PA. — — — 21 BROADWAY

Kapható mindenféle hazai gyógyszer, arczkrém, bajuszpedró, sósborszesz, Superlin (Zacherlin) fuvóval stb. Ugy 6-hazai, mint itteni receptek szakszerűen elkészítetnek.

Póstai megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Beszélünk: magyarul, angolul, németül, tótul s a többi szláv nyelveken.

Pontos czim:

R. A. OLESHAK

UNIONTOWN, PA. — — — 21 BROADWAY.

MUNKAKERESŐK FIGYELMÉBE!

Honfitársak és honleányok! Ha jó munkát vagy helyet akartok, forduljatok teljes bizalommal Kovács munkaközvetítő irodájához, ahol mindig nagy számmal kerestetnek mindenféle munkások és munkásnők. Jelenleg is 200 embert keresünk bányamunkára, jó fizetés, sztrájk nincs, gáz nincs, közel Pittsburghhoz. Száz leányt keresünk jó házi és egyéb munkára.

Pontos czim: RUDOLPH KOVÁCH, 1524 PENN AVE. — PITTSBURG, PA.

MAGYAR FONOGRAF ÜZLET

280 Bowery, — — New York City. Nagy és dus raktára a legjobb és legújabb éneklő gépeknek.

A LEGKIVÁLÓBB ÉS LEGVÁLTOZATOSABB MAGYAR DALOKKAL.

Egy gép ára 3 dollár 50 centtől felfelé, magyar dalok darabja 35 cent.

Megbízható magyar üzlet. Magyar levelekre magyarul válaszolnak.

ENTREPRISE LIGHT CO., 280 BOWERY — — NEW YORK CITY.

A BEVÁNDORLÓ

hogy agyonlövi magát. Tervét végre is akarta hajtani, de ebben szomszédja, Plejer József szabó megakadályozta. A rendőrség a revolvért elkobozta.

Zendülés egy automobil ellen.

GYÖR. A győri waggon-gyár automobil osztályának mérnökei próbautazást tettek egy automobilon Ivánka Imre képviselővel. Az automobilon ültek Löwinger Ignác fő mérnök, Windisch Béla mérnök, Prosch Károly és Peltz Károly sofförök. Nyul község közelében több vásárról hazatérő parasztnak a lova megvadult az automobil láttára s a kocsit a bennülőkkel együtt az árokba fordították. Amikor a parasztnak nagynehezen kívánszorogtak az árokból, első gondolatuk a boszu volt. Szekereiket keresztbe tették az országúton, hogy a visszatérő automobil megállításra kényszerítsék. Botokkal és ostorokkal felfegyverkezve jó óráig vártak a parasztnak, míg végre az automobil visszaérkezett. A férfiak valóságos csatakiáltással rohantak az automobilra, amelynek utasai szerencsére idejében észrevették az automobil veszedelmét s megfordítva az automobil, örületes gyorsasággal visszabogtak a faluba. Itt értesítették a csendőrséget az esetről. Két csendőr beült az automobilba, amely erre a veszélyeztetett helyre sietett. A zendülő tömeg azonban a csendőrök láttára sem rettent vissza, hanem „Agyonütjük a németet!” kiáltással az automobilra tört. A csendőrök lövésre kész fegyverrel leszálltak az automobilról és jobbra-balra ütlegeket osztogattak. Demeter Györgyöt, a főkolompóst összekötözték. Erre azután a parasztnak megijedtek s az automobil folytatta útját.

Halálos bucsucsök.

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY. Három héttel ezelőtt a földművesiskolánál alkalmazott gazdasági gyakornok, Sipos István, gennyes nyírkmirigylob következtében pár napi szenvedés után elhunyt. A kétségbeesett szülők a marostordavármegyei Sárpatokról már csak fiuk holtteméhez érkezhettek. Az édesanya, Sipos Sándor jajveszékelve omlott fia holttemére és azt össze-vissza csókolta. Most, három hét után, az édesanya genyvrőség következtében elhalt. Az orvosok véleménye szerint egy pár nappal azelőtt kihuzott foga után visszamaradt sebhelyen történhetett a fertőzés. Az elhunyt Sipos Sándor jószágigazgatója volt gróf Teleki Károly, Ádám és Mihálynak. Páratlan szorgalmu és közbecsülésben állott tagja volt Erdély gazdatársadalmának.

RIZSÁK JÁNOS

passaici pénzküldő budapesti irodája
IV. Sütő-utca 6. szám alatt van.
Irodavezető: RIZSÁK MIHÁLY.

RIZSÁK JÁNOS, KÖZJEGYZŐ

Magyar pénzküldő és váltó intézete
127-2 IK UTCA, PASSAIC, N. J.

PÉNZT a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küld az ó-hazába. Az összes hajótársulatok meghatalmazott képviselője. Mindennemű közjegyzői okiratok szakszerűen kiállítanak és konzultációs hitelesítettek. Jogi, katonai és telekkönyvi ügyekben pontossággal járok el. Réám bízott ügyekben pontosan és lelkiismeretesen járok el. Az utasokat személyesen elkísérem a hajóhoz. Utbaigazítást, felvilágosítást és tanácsot ingyen adok.

ALPHA, N. J.
WHARTON, N. J.

FIÓKÜZLETEK:
PHILLIPSBURG, N. J.
SOUTH BETHLEHEM, PA.

Tizenegyes apagyilkos.

HOLLÓHÁZA. Véres családi dráma tartja izgatottságban a község lakosságát. Kertész István, egy tizenegyes fiu éles fejszével megölte alvó apját, mert — mint a fiu vallotta — az anyját többször megverte és iszákossága által a családot a tönk szélére juttatta. A fiatal apagyilkost a csendőrség letartóztatta.

Katonai rekviem.

KECSKEMÉT. A Kecskeméten jelenleg tartózkodó 38. gyalogezred teljes tisztikara Vogel Simon ezredessel az élén a boszniai hadjáratban elesettek emlékezetére gyászistentiszteletet tartott. A mise előtt Révész István plébános hazafias beszédet mondott a katonákhoz. A misén résztvett a törvényhatóság tanácsa is. Istentisztelet után a tisztikar megkoszoruzta az elesett katonák emléktábláját.

Öngyilkos katona.

NAGYVÁRAD. Braun Sándor élelmezési katona a szolgálatból mulatni ment. Mikor a muri után kialudta magát, eszébe jutott, hogy ezért bizony súlyos büntetés vár rá. Ettől való félelmében felakasztotta magát.

Tisztartó és kocsis.

NYIREGyhÁZA. Gróf Dessesffy Aurél szentmihályi uradalmának tisztartója, Kalandra Antal, Török Sándor kocsis ennek engedetlensége miatt pofonvágták. Ezen aztán Török oly vak dühbe gurult, hogy kaszát ragadott és azzal Kalandrát halálra kaszabolta. Törököt letartóztatták. Kalandrát nagy család siratja.

Megőrült miszés közben.

SZABADKA. A ludaspusztai plébános, Lusitz Jakab, mise közben hirtelen megőrült. A plébános már régebb idő óta magasfokú idegességet vettek észre és a napokban ez az idegesség már annyira fejlődött, hogy gyónás közben egyik hivatást tetteg inzulált. A plébánost szanatóriumba szállították.

Megszökött násznap.

SZIL. Sopronmegye. A minap a községben egy vándor cigánykaraván állapotodott meg pihenőre, amelynek során vidám lakodalmat csaptak. A nászünnepséghez szükséges virágokat, koszorukat és kendőket Szabó Mihály kereskedő boltjában akarták beszerezni. Persze amugy — cigánymódra. Alkudozás közben loptak, mint a szarkák. A mi a kezük ügyébe esett, az nyomban eltűnt a cigányasszonyok szoknyái alatt. A kereskedő azonban észrevette a turpisságot. Erre a cigányok a lopott holmik hátrahagyásával nekiiramodtak s Rábacsanak irányában eltűntek. A nagy dologidő miatt senki sem üldözhetette a megszökött — násznapot, amely addig már talán a hetedik ha-

tárban tart valahol lakodalmat, ha ugyan a csendőrség el nem vette a cigányok kedvét a násztól.

Nagy tűz.

UNGVÁR. A napokban nagy tűz pusztított Dióska községben. A kertekben összehordott gabona a cséplőgéptől kigyuladt és a vízhiány miatt csakhamar lángban álltak a közeli lakóházak és melléképületek. A kis község, mely csak egy utcából állt, félig elpusztult. Leégett 16 lakóház és számos melléképület. A tűz lokalizálásánál nagy tevékenységet fejtett ki Tomcsányi István szobrász főszolgabíró, Szilágyi Sándor tb. főszolgabíró és Onczay Sándor tanító.

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG.

Alakult 1906. február 27. Cleveland, O.
A Szövetség célja: az Amerikában élő magyarok testületi összetartása, anyagi és erkölcsi érdekeinek védelme. Osztályok alakulhatnak Amerika minden magyarlakta helyén.
Aki a Szövetség tagjává akar lenni, irjon alapszabályokért s titkári hivatalhoz. 305 Century Building, Cleveland, O.

OLVASGINKHOZ.

Dr. Pólya László úr belépett lapunk munkatársai sorába. Mint ilyen előfizetési és hirdetési dijakat felvehet és nyugtázhat. Ajánljuk őt honfitársaink figyelmébe és pártfogásába.

EGYEDÜLI SZÉN ÉS FAKERESKEDŐ
TRENTONBAN.

P. A. Spracklen

356-358 SOUTH BROAD STREET.
Olcsó és pontos kiszolgálás.

ZÁSZLÓ, JELVÉNY, MISERUHÁK

Saját készítésű legértékesebb egyleti zászlók, sapkák, egyenruhák, szalag és aranyjelvények

Bálok és ünnepekhez szükséges szalagok és díszítések raktára. Jutányos — árak. —

LITVAY JÁNOS

8807 Buckeye Road, CLEVELAND, O.

ELADÓ HOTEL

COLUMBUS, Ohio legjobb fekvésű helyén a magyarok kedvelt találkozó és mulatóhelye a

BUDAPEST-KÁVÉHAZ

most olcsó áron eladó, kitűnő berendezés, 16 szoba, poolroom, olcsó házbér. Villamosközlekedés a város minden részébe. Vasuti állomás 5 percznyire.

Bővebb felvilágosítást ad:

George Yost

So. Parsons Ave. Columbus, Ohio.

Fényképészeti

Müterem

Ha ezen hirdetést kívágja s behozza, minden tuczat kép után kap

INGYEN egy életnagyságu képet.

A legjobb felvételek. Vasárnap is nyitva.

S. ROBINSON
fényképész
1716 Centre Avenue,
PITTSBURG, Pa.

Egry Csillagok.

Regény 5 részben.

Irta: Gárdonyi Géza.

(Hetedik folytatás.)

Néhányan mindjárt le is akarták szurni, de a rabságot szolgáló nagyfejű paraszt elébe állott a maga kardjával és így szólt:

— Hogyisne! Hogy mindjárt vége legyen! Tüzet kell előbb rakni a talpa alá!

— Helyes! — kiáltották a rabok, — egés-sük meg az átkozottat!

A bosznállás gyönyöre mindenkit hóhér-rá változtatott. Az asszonyok tördelték a rő-zsét, és tüzet gerjesztettek a fa alatt.

— Emberek, — mondotta a pap, — ha ti most itten akasztással mulatoztok, megint jöhet egy kóbor török csapat és megint rabul eshettek valamennyien.

A rabok ránéztek. A pap egy csontmar-kolatu török lándzsát tartott a kezében. Folytatta.

— Tudjátok, hogy ez az ember mit tett ve-lem. A testem tetőtől-talpig olyan, mint a főtt ráké. Senkinek sincs annyi joga az életére, mint énnekem.

A rabok nem szóltak ez ellen semmit. Egy-néhányan szemtanúi voltak, mikor a papot forró vízzel öntözgették a törökök.

A pap folytatta:

— Hát csak menjetek a vitézekkel, amed-dig lehet az ő oltalmuk alatt, azután meg le-hetőleg szanaszéjjel a járatlan utakon. Is-ten áldjon meg és vezessen haza mindnyája-tokat.

Ez utóbbi szavaknál áldásra terjesztette ki a kezét és imádkozóan nézett fel az égbe.

Emezek szájában még ott volt a rabkenyér keserű íze. Nem kívántak másodszer bele-harapni. Abbahagyták a tüszakást és siet-ve ugráltak fel a szekerekre, kocsijukra.

A ezigány is lemondott az akasztásról. Felszökött a kocsijára és hátraszólt az asszo-nyának:

— Utánam, Beske!

Gáspár összekötötte a maga kocsiját a Margitéval. Egy ülésen foglaltak helyet. Ezek talán az egész életükön át így mennek egy kocsin.

— Jól meggyötörje, — kiáltotta vissza a papnak.

— Ne sajnálja a tüzet tőle! — szólt vissza egy asszony is.

És sorra elhajtottak.

A kocsis maradt utolsó, az a kocsis, a kit szakácsságra fogtak a törökök.

— Addig nem megyek el, amig vissza nem adom a pofont! — szólott.

És aszerint cselekedett.

Azután a pap maga maradt a törökkel.

XII.

Gergely azt hitte, álmodik. Hogy ott ment Dobó mellett a kis fürge török lovon, azon tűnődött, hogy hogyan került ő bele ebbe a nagy dicsőségbe?

Hol a lovat nézte, hol a szép kardot. A lo-vat megsimogatta, a kardot kihuzta. Ha vé-letlenül törökre bukkannak s Dobó azt mondja neki: Vágjad, Gergő, hát az bizo-nyos, hogy Gergő nekivág most akár egy had-seregnek.

Immáron alkonyodott. Az eget pikkelyes felhők borították s ahogy a nap aranyozni kezdte az eget, olyanná vált, mintha pikke-lyes ércből volna az egész égboltozat.

Ahogy lefelé mennek a kanyargós uton, a

Dobó lova egyszer csak megáll. A fejét fel-emeli. Fúj és nyugtalanul kapálja a földet.

— A lovam törököt érez, — mondja Dobó visszafordulva. — Álljunk meg.

Az induláskor két katonát bocsájtott elő-re. Azokat várták. Meg is jött egy néhány percz múlva mind a kettő vágatva.

— Lenn a völgyben egy török csapat jön az országuton, — jelentette az egyik Dobó-nak.

— Katonai rendben jönnek, — mondotta a másik.

— Messze?

— Jó messze. Mikorra ideérnek, beletelik két óra is.

— Mennyien lehetnek?

— Vannak azon kétszázan is.

Az országuton jönnek?

— Az országuton.

— Az a Kászton utócsapata, — felelte Do-bó. — Mindegy: megtámadjuk őket.

Az országut szélesen kigyózva megy fel a Mecsekre. Dobó kinézett a csapatának egy olyan helyet, ahol az ut kanyarulatát egy ki-álló szirt szegi meg. Ott jól elrejtőzködhet-nek s meglephetik a törököt.

— Nem vagyunk kevesen? — kérdezte egy szeplős, szőke fiatal katona, akiről az első szempillantásra meg lehetett látni, hogy bár-sonyban nevelkedett.

— Dehogyan, Gyurka, — felelte Dobó ne-vetve. Mikor ilyen hirtelen rájuk esik az em-ber, nincs idejük olvasni, hogy hányan va-gyunk. Sötét is van. Aztán, ha min? le nem vágthatjuk is őket, hát elég lesz az, hogy széjjel futnak. A falukban aztán egyenként majd elbánnak velük.

A volt rabok akkor tüntek elő egy kanya-rodásnál hosszú kocsisorban.

Dobó hozzájuk futtatott egy katonát és azt izente nekik, hogy forduljanak vissza Pécs felé. Onnan menjenek keletre, nyugat-ra, csak északra és délre ne.

Látni lehetett, hogyan ér hozzájuk a ka-tona, hogyan áll meg a hosszú kocsisor és hogyan fordulnak meg egyenként és hogyan megy az egész sor visszafelé.

Dobó ekkor Gergelyre nézett.

Az ördögbe is, — mormogta magában kedvetlenül, — hova tegyem ezt a gyereket?

Aztán fennhangon szólott:

Gergő fiam, haza tudnál-e menni egma-gdában?

Gergőnek könybe lábadt a szeme.

— Nem tudom, — felelte, az ingeujjába törölve a szemét, — talán hazatalálok.

Mert arra gondolt, hogy le kell mondania a szép katonai mennyországról, amelybe ezen a napon belespr...

XIII.

A pap magára maradt a törökkel.

A török állt a cserfánál. A pap a lándzsá-

ra támaszkodva előtte tiz lépésnyire. A ko-csizörgés még egy darabig hallatszott, aztán az erdei csendesség vette őket körül.

A török ekkor megszólalt:

— Mielőtt megölnél, mondotta sápadtan, — hallgasd meg a szavamat. A derekamon

UJ GAZDA! UJ REND!

PITTSBURGBAN

az egyetlen szépen berendezett magyar étterem és kávéház a

LITTLE HUNGARY

ahol izletes ételekre, figyelmes kiszolgálásra talál.

911 FIFTH AVENUE

VAJDA és ZNAMENÁK, tulajdonosok.

HERSKOVITS ADOLF

— magyar órás. —

Raktáron tart nagymennyiségű hazai órákat, lánczokat, karpereczeket, gyűrűket férfi és női mindennemű ékszereket s azokat a legjután-sabbban árusítja. Kítűnő pipák raktáron!

UNIONTOWN, PA.,

83 W. MAIN STREET.

KAIL G. ÁRPÁD

bank és hajójegy üzlete

— Alapított 1890-ben. —

Közjegyzői iroda ugy hazai, mint amerikai ügyek elintézésére. Pénzküldés az ő-hazába hetenkint kétszer, a legpontosabban és legol-csóbban.

UNIONTOWN, PA. — W. MAIN STREET.

WARADY LAJOS

Hazai peres, — katonai ügyek pontos elintézésre.

Pénzküldés az ő-hazába.

As összes hajóvonalak képviselője.

HÁZAK VÉTELE S ELADÁSA.

magyar közjegyző

449 S. BROAD ST., TRENTON, N. J.

DEUTSCH TESTVEREK

BANKHÁZA

317 East Houston st., NEW YORK.

Törvényes képviselő a legjobb hajóvonal-nak, Hamburg, Bréma, Rotterdam, Antwer-pen vagy Flumén át a Cunard vonalon.

Pénzküldemények továbbítására az ő-hazá-ba a legmegbízhatóbb cég.

KÖZJEGYZŐI HIVATAL.

Magyar kölcsönkönyvtár, tüzbiztosítás, csomagok kihozatala és hazaszállítása.

Levélczím:

DEUTSCH BROS.,

317 East Houston st., NEW YORK.

MONOPOL KÁVÉHÁZ

RUDNER és ROTH, tulajdonosok

NEW YORK 145 Második Avenue, a kilencedik utca sarkán

Kitűnő ételek és italok

A Magyaroknak Kedvenc találkozási helye
Szombat és vasárnap este elsőrangú cigányzene

ez az öv tele van arannyal. Az ilyen nagy zsákmányért megteheded, hogy el is temess.

A pap a lándzsára támaszkodva állt a török előtt. Nem szólt semmit.

— Ha felakasztottál, — folytatta a török, — áss nekem sirt itt a fa alatt és tégy belé ülőhelyzetben, fordíts arczommal Mekka felé.

Aztán nem beszélt többet. Várta a papot, meg a kötelet.

— Jumurdsák, — szólt a pap, — hallottam tegnap, mikor mondtad, hogy az anyád magyar nő volt.

— Az, — felelte a török megelevenült nézessel.

— Eszerint te eredetileg magyar vagy?

— Az, — felelte a török földre fordítva a tekintetét.

— A törökök téged elraboltak gyermekkorodban?

— Ugy van, uram.

— Honnan?

— Már elfelejtettem.

— Hány éves voltál?

— Nagyon kicsi.

— Anyádra, apádra nem emlékszel?

— Nem.

— Arra se, hogy mi volt a neved?

— Arra se.

— Semmiféle név sem jut eszedbe gyermekkorodból?

— Nem.

— Különös, hogy a beszédet nem felejtetted el.

— A jancsár-odában sok magyar fiu volt.

— Nem ismertél egy laki gyereket, Imre nevűt, Somogyi Imrét.

— Ugy rémlik, mintha ismertem volna ezt a nevet.

Kerekfejű, feketeszemű, kis testes fiu volt, mikor elrabolták s mindössze öt esztendő. A bal mellén egy lóhere alakú anyajegy, mint nekem.

A pap széjjelvonta a mellén az inget: lóhere alakra csoportosult három lencsét mutatott a vállá és a mellbimbó között.

— Ismerem azt a fiut, — mondotta a török. — Láttam elégszer ezt a jegyet, mikor mosdottunk. Csakhogy most más a neve: Ahmet vagy Kubát, valami ilyenféle török név.

— Hát nem jártok együtt?

Néha igen, néha nem. Ó most Perzsiában hadakozik.

A pap fel s alá járt a török előtt. Egyszer csak így kiáltott rá:

— Hazudsz!

És élesen a szemébe nézett.

A török lesütötte a szemét.

— Mindegy, — szólt a pap ismét nyugodt hangon, — én nem akarlak téged megölni.

— Oh, uram! — kiáltott a török térdreborulva, — lehetséges ez?

— Lehetségesnek lehetséges, de hogy okosságának nem-e ostobaság, az más kérdés.

— Irgalmazz, kegyelmezz meg nekem! Vedd el mindenemet és tégy raboddá! Az eb nem olyan hü, mint én leszek te hozzád!

— Az itt a kérdés, — szólt a pap, — hogy te ember vagy-e vagy fenevad? Ha én téged elszabadítalak, mi biztosít engem arról, hogy megint nem ölj és fosztogatod az én szegény nemzetemet?

— Allah verjen meg engem minden ostorával, ha valaha kardot fogok!

A pap a fejét rázta.

A török folytatta:

— Megesküszöm neked a legrettenetesebb esküvel, amit csak török mondhat.

— Jumurdsák, — szólt a pap összefonva karjait. — Te itt a halál küszöbén térdelve diskurálsz velem és engemet bolondnak nézel. Avagy azt gondolod, nem tudom én, hogy a korán a gyaurnak tett esküt nem tartja komolynak?

A török homlokát kiverte a hideg verejték.

— Hát mondj, uram, te valamit. Mondj akármit, az meg van téve.

A pap az állát a kezén nyugasztva gondolkozott. Aztán így szólt:

— Minden török hord magával valami amuletet, ami védelmezi őt a harezokban és segíti a jószerencsében.

A török elsápadt.

— A pénzed nem kell, — mondotta a pap, — azt az amuletet kívánom tőled.

— Nyulj a mellesem alá, — rebegette a török, — a nyakamon lóg.

Felemelte a fejét. A pap csakugyan ott találta a kis selyemzacskóba varrt amuletet.

Leszakította az aranylánczról és zsebbe tette.

Azután a török háta mögé lépett és levágta a lábáról és kezéről az általesomózott köteleket.

A török lerázta a két kezéről a köteleket és hirtelen megfordult. Szeme a tigris sárgán égő tekintetével villant rá Gábor papra.

Azonban a pap már akkor nekitartotta hegygyel a lándzsát és mosolygott:

— Nono, Jumurdsák! Vigyázz, bele ne szurd az orrodát!

Jumurdsák dühében szinte lángot fujva hátrált a pap előtt. Aztán, mikor már vagy husz lépésnyire elment, megfordult és így kiáltott vissza:

— Tudd meg, ki volt a markodban, ostoba gyaur! Én ama híres Jahja-pasa-oglu Mohamed fia vagyok. Kaphattál volna ártem zsákkal az aranyból!

A pap nem felelt. Megvető pillantást vetett rája s a lándzsát a kocsiba dobta.

Ha bajba jutott, forduljon
NAAR MANFRED

BÉKEBIRÓHOZ,
15 E. STATE STREET, TRENTON, N. J.
aki tanácsccsal, segítséggel látja el.
MAGYAR, NÉMET, TÓT, LENGYEL STB.
TOLMACS MINDIG KÉZNEL.

HA BETEG

és szüksége van megbízható orvosokra,
ugy forduljon bizalommal
ERPF ARTHUR
őhazai okleveles gyógyszerészhez

PITTSBURGHBA
ahol kapható mindennemű hazai gyógyszer
és különlegesség, továbbá szépitők
és pipere cikkek.
Ugy hazai mint itteni receptek pontosan
készítetnek. Póstaí megrendeléseknek
pontosan eleget tesznek.
Pontos cím:
LINCOLN PHARMACY
Pittsburg, Pa — — 2307 Forbes street.

LEGJOBB, LEGOLCSÓBB

hazai regény és imakönyvek, hangszerek és
kották, valamint mindennemű hazai impor-
tált árucikkek **FALKENSTEIN SOMA**-nál
szerezhetők be.

— Irjon árjegyzékért. —

FALKENSTEIN SOMA,
a „Bevándorló” new yorki megbízottja.
314-316 E. 9th St., 1. floor. New York.

EURÓPAI GYÓGYINTÉZET.

Bármily régi betegségben is szenved s ha orvosai ez ideig hiába gyógykezelték, forduljon bizalommal hozzánk. A mi európai gyógyintézetünkben mindennemű betegségek gyorsan és sikeresen kezelhetnek.

ORVOSI TANÁCSOT INGYEN ADUNK.
Redelő-órak hétköznapon reggel 9 órától esti 8 óráig, tünepnap délelőtt 10 órától délután 3 óráig.

EUROPEAN MEDICAL INSTITUTE
402 GRAND ST. — — PITTSBURG, PA.

BÁMULATOS ÓRÁK

Ezt a remek 14 karatos aranylemezes órát egy dollár 60 cent beküldése mellett bérmentve megküldjük bárkinek bárhová. Minden órával küldünk egy évig érvényes jótállást. Minden óra 36 óráig jár rugóval van ellátva.

Ha az órát megkapta és minden tekintetben megfelel, akkor még egy dollárt kell a címünkre beküldeni. Ezen órák mindegyike egyenlő értékű a tiz dolláros órákkal. Előnyös ajánlatunknak csakis az a célja, hogy áruinkat a magyarsággal megkedveltessük. Irjon még ma. Minden levél így czimzendő:

WATCH SUPPLY CO.,

BOX 322

MONTCLAIR, N. J.

CHICAGO ÉS KÖRNYÉKE MAGYARSÁGÁNAK FIGYELMÉBE!

Dr. BOTTLIK LAJOS

BUDAPESTI EGYETEMES ORVOSTUDOR

volt csász. és kir. katonarvos, a magyar kir. pósta-, távirtda és telefon, a m. kir. államvasutak és a osász. és kir. Kassa-Oderbergi vasut volt orvosa

Jelenleg chicagói kórházi igazgató-**ősrvos**, konzulátusi orvos, a legkülönfélébb és legsúlyosabb betegségeket a legtudományosabb alapon és az orvosi tudomány eddig elért legmagasabb szívonán, a legjobb eredménnyel gyógyítja. Különös szakképzettséggel gyógyít mindenféle férfi és női betegségeket a legnagyobb TITOKTARTÁS mellett jótállással. — Levelekre válaszol:

Dr. LOUIS BOTTLIK

420 SO. HALSTEAD STREET. — — — Telephone Monroe 1112. — — — CHICAGO, ILL.

XIV.

A nap éppen elsüllyedt az éghatáron, mikor Gábor pap kocsiára ült és rátért az országra.

A rabtársak kocsisorának végét még látta, amint lefelé mentek Pécsnek, de azt gondolta, hogy ez csak az egyik rész, a többi északra ment.

Az utat jól tudta hazafelé. Nincs is más országut erre, csak ez az egy. Pécsről Kaposváron át Székesfehérvárra, onnan meg Budára. De ő csak Lakig megyen rajta, a Bakics Pál kastélyáig. Ott egy kis keskeny kocsinton nyugatnak fordul majd a Balaton felé. Ott az ő faluja egy nyírfaliget alatt. Mennyire örülnek és csudálkoznak majd a hívei, ha meglátják, hogy megmenekült.

Leszállt és kereket kötött. Jókedvűen megveregette mind a két lónak a pófáját, aztán újra felült s neki ereszkedett a kocsival a lejtőnek.

Hanem az országutat Dobó csapata állta el.

— Minek fordultál vissza? — kérdezte az egyik katona, miután megismerte, hogy a rabok közül való.

A pap nem értette a kérdést.

— Jön a török, — magyarázta a katona, — arra lesünk itt. Hát csak fordulj meg és siess Pécsnek, mint a többi.

— Megállj, édes papom, — szólt ekkor Dobó odalovagolva. — Melyik a te falud?

Kishida, — felelte a pap kedvetlenül.

— A Balaton mellett?

— Ott.

— Arra kérnék, vidd el magaddal ezt a kis fiút és mihelyest lehet, küldd át nekem Török Bálinthoz Szigetvárába.

— Szívesen, — felelte a pap.

(Folytatás következik.)

Gross Ede

Brandler L.

Yorkville Boulevard

előkelő magyar kávéház a felsővárosban

1393 MÁSODIK AVENUE

a 72. és 73. utcák között

Tulajdonosok:

GROSS EDE és BRANDLER L.

MINDEN NAP CZIGÁNYZENE

Kitűnő magyar ételek és jó italok

Pontos kiszolgálás

POMPÁS BILLIÁRD ASZTALOK

A PITTSBURGI FIÓKIRODA KÉPVISELŐI:

Friedl Lambert ur ..... Steubenville, O.
Kovács Arthur ur ..... Pittsburg, Pa.
Finkelstein I. ur ..... Homestead, Pa.
Samu György ur ..... So. Sharon, Pa.
Andrejkovits Béla ur ..... Pittsburg, Pa.

The Friedman Print 215 BOWERY NEW YORK

Elvállalja alapszabályok s minden-
nemű nyomtatványok elkészítését.
Kitűnően felszerelt magyar nyomda.

A „BEVÁNDORLÓ-T ITT KÉSZITIK.
Elv: csinos kiállítás olcsó árak mellett.

I. BOSS

111 SECOND STREET — — — PASSAIC, N. J.
Mindenféle szivarok és dohányok importálója.
KÜLÖNÖSEN JÓ A KOSSUTH ÉS GRÓF
BATTHYÁNYI DOHÁNY
Megrendelések nagyban és kicsinyben vidékre is

CHARLES R. KEAR

HARRY F. POTTER

elnök

pénztárnok

ELSŐ NEMZETI BANK

First National Bank

MINERSVILLE, PA.

Alapított 1864-ben. Schuylkill-Coun-
tynak legöregebb nemzeti bankja.

Alaptőke \$50,000,00

Tartalékalap és szét nem

osztott nyereség \$75,000,00

Elfogad pénzbetéteket és a pénzt csekk
alapján vagy szóbeli felkérésre azonnal
visszafizeti.

Pénzküldéseket a világ bármely részébe
bank- vagy póstaútvány útján eszközöl.

THE "STATE BANK"

AZ ALLAM BANKJA.

378 Grand Street, New York City

Elnök Richard O. L., alelnök Kohn Arnold, má-
sodalelnök Burckett L. Walter, pénztáros
Voorhis A. I., alpenztáros Kneisel János.

Tőke, felesleg, nyereség,
több mint \$1,000,000

Betétek több mint 16,000,000

Pénzküldeményeket elfogadnak a világ minden
részébe.

Hajójegyek minden vonalra kaphatók.

KÉPVISELŐINK.

vetkező helyeken olyképp, hogy erőfizetési díjakat fel-
vehetnek és nevünkben nyugtázzhatnak:

Krupcsinszky Adolf ur ..... Elizabethport, N. J.
Makray Jenő ur ..... South River, N. J.
Panykó István ur ..... New Brunswick, N. J.
Perbeth Ferencz ur ..... Union City, Conn.
Getsy János ur ..... Torrington, Conn.
Sághy József ur ..... Wells Creek, Pa.
Torhán János ur ..... Yonkers, N. Y.

Ami Kedvelt Bankárunk

JOS. TOMCSÁNYI

Homestead, Pa. Duquesne, Pa.

MEGBIZHATÓ BANKÁROK

E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk
meg, amelyekhez honfitársaink bátran for-
dulhatnak pénzküldés vagy pénzbetétel
céljából.

NEW YORK ALLAM.

Knauth, Nachod és Kühne, 15 William street, New
York.

Kiss Emil, 104—2nd Ave., New York.
Tíz év óta fennáll.

Németh János, 457 Washington street, New York.

Deutsch Testvérek, 317 Houston street, New York.

Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzői hivatal.
The Oriental Bank, 182—184 Broadway, New York.

Csekkontó, hittelvelek, külföldi értékpapírok
megvétele és eladása.

PENNSYLVANIA ALLAM.

B. Hendler, successor to A. Hendler Sen. & Co.
Cassandra.

Pénzküldemények Magyarországra és Európa bár-
mely részébe olcsón, gyorsan és biztosan. Hajóje-
gyek az összes vonalakon az ő-hazába és az ő-hazából
sehol olcsóbban nem kaphatók.

First National Bank, Első Nemzeti Bank, Miners-
ville.

Alaptőke \$50,000.00, tartalékalap és szét nem osz-
tott nyereség \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear,
pénztáros Harry F. Potter.

Róth József és Fiai, a monongahela völgynek legre-
gibb bankháza, saját épületében, Ottdik Ave. és
Locust street sarkán, McKeesport, Pa.

Pénzküldés az ő-hazába gyorsan, pontosan a legol-
csóbb árfolyam mellett. Hajójegy eladás az összes
vonalakra a legalacsonyabb árak mellett. Közjegy-
zői okiratokat szakértelemmel kiállítanak és a kon-
sulátusi hitelesítést beszerzik. Jos. Roth and Sons.

Hungarian American Savings & Trust Co., Duquesne
Magyar Amerikai Takarékos és Hitel Társulat,
Duquesne.

Alaptőke és fölösleg 175,000.00 dollár. Pennsylv-
nia állam legerősebb bankházaiknak egyike s az egye-
dül magyar államilag ellenőrzött magyar bank Ame-
rikában. Igazgatói és részvényesek magyarok. Pénz-
két százalékos csekk számlára, 4 százalékos betéti
számlára. Pénzküldés, hajójegy eladási és közjegy-
zői iroda.

Klein Jakab, magyar bank és váltótüzlete, 1340 Penn-
Avenue, Pittsburg.

Megbízható pénzküldő és hajójegy elárúsító. Ké-
lő közjegyzői okiratokat és elvállalja hazai ügyeknek
elintézését.

Tomcsányi József, Homestead és Duquesne.

Klein Arthur, Rankin, Pa.

Hajójegyek, pénzküldés, hazai ügyek elintézése.

Kall G. Árpád, Uniontown, Pa.

Amerikai és hazai ügyek elintézése. Közjegyzői
hitelesítés. Pontos pénzküldés.

MICHIGAN ALLAM.

The People's Savings Bank, A nép takarékos bankja,
Detroit.

Alapított 1871, tőke \$500,000, fölösleg \$350,000,
takarékbetétek 11,000,000. M. W. O'Brien elnök, F.
A. Schulte alelnök, Geo. E. Lawson pénztáros, J. E.
Bodde segédpénztáros, R. W. Smylie ellenőr, J. T.
Keena jogtanácsos. Fiókhelyzet Gratiet Ave., üzlet-
vezető Ino. N. Wolfschlagler.

MISSOURI ALLAM.

The Farmer's & Miner's Trust Company, a gazdák és
bányászok truszt kompániája, Bonne Terre.

Bejegyeztetett 1890-ben. Tőke \$100,000.00. R. R.
S. Parsons elnök, F. J. Thomure alelnök, F. E.
Dearing titkár és pénztáros.

OHIO ALLAM.

Perczel Lajos, 532-534 Pearl street, Cleveland.

WISCONSIN ALLAM.

Merchants and Savings Bank, Kereskedelmi és taka-
rék bank, Kenosha.

Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson
elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyeket minden vo-
nalra. Pénzeket elküld a világ bármely részébe. Ta-
karékbetéteket elfogad.

NEW JERSEY ALLAM.

Rizsák János, 128 Second street, Passaic.

Chester Frank Dyer urnak, az amerikai Egyesült
Államok budapesti főkonzulátusának irodája Budapestben,
V. Wurm-udvar 21. szám alatt van. A főkonzulátus
ügynékségének irodája: Fiume, Andrássy ut 22.
Magyar amerikaiak, akik az ő-hazában nehézség-
kel találkoznak, forduljanak oda.